

Előfizetési díj:

Égész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

Hirdetmények:

3 hasábos petsor egyszer
18 fillér, többszöri hirdetésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Husvét.

A husvét a kereszténység legnagyobb ünnepe, a vallásalapító istenember világot átalakító tragédiájának és feltámadásának emléknapja.

Krisztus tanításának erkölcsi és szociális hatása az egész művelt világ átalakulását idézte elő, mert e tanokban foglaltatik a humanizmus és az emberi méltóság elismerése.

A husvétot ennél fogva minden felvilágosodott és szabadelvű léleknek úgy kell tekintenie, mint az eszme ünnepét, azét az eszmét, amelynek hatalmas áramlata ledöntötte a pogányság rabszolgatartó uralmát; amely az igazság és világosság erejével legyőzte a farizeusi erőszak hatalmát; mely a sötétségben tartott, jognélküli tömeg kezeiről levette a bilineset, hogy erejét felszabadítsa s a keresztény morál alapján új társadalmat építtessen fel általa.

A megváltás nagy eredménye nem abban nyilvánul első sorban, hogy a régi felfogás erőszaka végképpen megtörött; hanem abban, hogy az emberiség öntudatos, felvilágosult elmével, erejének tudatában mindenkor kész felvenni a harcot azok ellen, akik a lelkiismereti és polgári szabadság

ellen törnek s a jog és szabadság kivívására a krisztusi tanításból merít lelkesedést, mely szerint: mindnyájan egy atyának gyermekei vagyunk.

A mi társadalmunkban és közéletünkben is megvannak az örök harenak állandó jelenségei. A reakció, mely egykor — a pogányság erkölcsi felfogása szerint — a rabszolgatartásban, nemzetek igába hajtásában, a hatalmasok zsarnoki uralmában állott, új és újabb formákban mai nap is feltámad, hogy az emberiségnek Krisztus tanításában gyökerező vívmányaira, az egyenlőségre s az igaz, a nemes szabadelvűségre emeljen fegyvert. De az eszmét, amely örökéletű, csak időközökre lehet elnyomni; az emberiség lelkiismerete mindig feltámad s újból felveszi a küzdelmet az elnyomók ellen és diadalt arat.

A feltámadás ünnepe ma is elszomorító viszonyok között virradt fel az emberiségre. A reakció mintha újra felülne trónusára, hogy uralja az emberiséget. Mintha el akarná temetni az emberiség azt a krisztusi tanítást, hogy: mindnyájan egy atyának vagyunk gyermekei.

A kontinens országaiban kétségbeejtő szegénység és nyomoruság gyötri a népes-

ség legnagyobb részét; Ázsiában óriás hadseregek állanak szemközt, hogy ezrével pusztítsák az embert s a társadalmi békét aláaknázni készül a szocializmus, az anarkia.

A béke apostolainak kiáltását tulharsogja az ágyudörgés s az ágyudőrejt tulkiáltja a nemzetek millió és millió nyomorultjának kétségbeesett, elkeseredett lármája, amely hasztalan ostromolja a plutokrácia hatalmas sáncait s ezért azokra rendez hajtóvadászatot, akik a sáncok mögül előbujnak.

Az emberi társadalom eltévesztette az utját. A társadalom, amely az önfeláldozó proletár elem olcsón adott vére árán egyetemes jogok és előnyök birtokába jutott, ezek segítségével úgy fejlődött, hogy a vagyonszerzési szabad versenyben az ideális gondolkodású elem alul maradt. A polgári és hazafiúi önfeláldozás csak adta tovább a köznek, az eszmének, az idealizmusnak azt, amije volt és a honfiúi számítás pedig tapsolt a látványhoz és szedegette a maga javára az áldozatokat. Természetes, de megdöbbentő, hogy amikor annak nem maradt semmije, erőszakkal követeli vissza jogait, vagy rombolással akar boszút állani az egész társadalmon.

A társadalom elfeledte, hogy a legve-

TÁRCA.

A piros tojás.

Napsugaras husvét reggel
Haza száll a lelkem,
Megnézni a jó anyámat,
Mit csinál a lelkem?
Napsugaras husvét reggel
Vidám-e az arca,
Nem uszik-e szeme könyben,
Nincs-e felhő rajta? . . .
Napsugaras husvét reggel,
Jaj de bús a képe! . . .
Egy mosolygó piros tojást
Forgat a kezébe.
Nézi hosszan, nézi némán,
— Talán nem is látja —
Úgy tele fut hulló könnyel
Szelid szeme párja.
Napsugaras husvét reggel
Hej, nem így volt máskor!
Mikor sorba mindgyöngynek
Adott a tojásból:
Úgy mosolygott a két arca
Mint a piros rózsza.
Hej, a rózsát bánat és köny
Leáztatta róla! . . .

Napsugaras husvét reggel
Most is úgy mint máskor
Mindönknek ad egyet-egyet
A piros tojásból.

Mind ki osztja; csak egy marad
Kicsi kosarába' . . .
Várja-várja, ki jön érte?
De hába várja . . .

Napsugaras husvét reggel
Bús a mi kis házunk;
Egy mosolygó kis tojásra
Gazdát nem találunk.
Akinék az édes anyám
Azt az egyet szánja:
— Napsugaras husvét reggel
Sirialom az ágya . . .

Napsugaras husvét reggel
É, jó Uram Isten
Ádó kezed egy kis vigaszt
Mi reánk is hintsen.
Gókkold fel a szeme könyét
Az én jó anyámnak,
Iadd örüljünk, ő is, mi is
A feltámadásnak!

íj. Porkoláb Gyula.

Harangok.

Mikor még az emberek azért is gyűlölték egymást, hogy egyik más módon tiszteli az Urat, mint a másik, akkor a katolikusok voltak a hatalmasabbak Kukhegy vidékén. A kálomista embert csak úgy félvállról nézték és nem adtak nekik sok just a falvakban.

A törvény megengedte, hogy ők is építhesse- nek templomot s imádkozhassanak a maguk módja szerint, de csak a kijelölt helyeken. A kukhegyiek azonban, a kálvinisták állítása szerint, kijárták az uraknál, hogy protestáns templomot az ő falujukban ne engedjenek építeni az eretnekeknek, mivelhogy nekik sem volt egyebük egy haranglábnál, amelyből egy száztíz fontos, gyönyörű hangú harang szava szállt szét a dombvidék felett. Tíz falu határának pásztoraik figyeltek a kukhegyi harang csengő hangjára, amelyet visszavertek a domboldalak, a mély szakadékok, a rengeteg erdőben dolgozó embereknek ez volt az órájuk, ébresztőjük, pihenésre hívogató szózatuk. Ennek a harangnak a híré, szép hangját féltették a kukhegyi pápisták. És nem is került bele a falu az artikulusokba, hanem egy szomszédos apró helységben engedtetett meg a környék kálvinista felekezeten levő népeinek az Isten dicsérete. Építettek pedig oda egy kis fatemplomot, amelynek tornyába gyenge hangú harang került. A kukhegyi harang tekintélye nem esorbult meg.

De fordult az idők kereke. Kálvinista atyánkfiai egymásra szaporodtak s hol itt, hol ott szereztek meg egy pápista templomot, mert az

szedelmesebb elem az, amelynek nincsen vesztíteni valója. A világbéke apostolainak vissza kell térni a krisztusi tanokhoz s a társadalomnak humánusan kell arra gondolnia, hogy mindenkinek lehessen valamije, aminek elvesztését fájlatná. Mert a vesztetni való hiánya támasztja legtöbbször az emberiség legnagyobb harcait.

Fel kell ébredni az emberiség lelkiismeretének s szakítani kell avval a felfogással, amely mindenkit, aki új rendre, új átalakulásra vágyik, a társadalom ellenségének bélyegez.

Krisztusi tanok üdvöztetik az emberiséget, de Krisztus igaz szellemében. Lélekben kell szolgálni az eszmét s nem csak valani, hanem tettekben bizonyítani is kell, hogy: mindnyájan egy atyának fiai vagyunk.

A harc örök. Krisztus halála és feltámadása magas szimbóluma az örök harcoknak: az eszme elnyomásának, küzdelmének és győzelmes feltámadásának.

Igen, feltámadunk! Új életre kelünk a krisztusi tanításban: az egyenlőségben, a szeretetben, amelynek meleg sugarai bele fognak ragyogni a nyomorultak életébe is.

Feltámadunk megtisztulva, nemesebb alakban s a feltámadáskor diadalmasan fognak a milliárdok a keresztre tekinteni, mert onnét szólt az igazság: testvérek vagyunk mindnyájan.

Husvétnak, a felszabadulás, a győzelem ünnepének magas eszméi ihlessék meg a szíveket, hogy lélekben valljuk az egyenlőséget, amelyet Krisztus hirdetett, amelyért meghalt, amelynek örök eszméjében feltámadott.

Katonai pálya.

Harcias, hős apáktól származó nemzetnek tudjuk magunkat. A magyar mindig szeretett katonaszkodni; jó katonák, jeles hadvezérek kerültek ki közülünk minden időben. Igaz, hogy a tör-

egész eklézsia áttért a magyar vallásra, papostul együtt.

Kukhegyen is megfogytak a pápisták. A falu fele kálvinista lett. A régi vallás hívei azonban még mindig uralták a helyzetet és a haranglábat. A harangszóhoz a katolikusok formáltak kizárólagos jogot.

Történt azonban, hogy Harez Zsigmond uram, a vidék legtekintélyesebb embere is protestált. És ez nagyot változtatott a helyzeten. Harez uram elődei hat font ezüstöt adtak a haranghoz, melyre a bőkezű adakozó neve is rá vala öntve. Ettől a hat font ezüstől olyan szép a kukhegyi harang szava. A Harez nemzetség tehát méltán tarthatott igényt a haranghoz. És mikor hire futamodott, hogy a kálvinisták a templomokat egyre másra foglalják, a kukhegyi protestánsok, Harez uram vezérlete alatt, elfoglalták a haranglábat.

A dolog azonban nem ment egészen simán. A harang egyformán szólott mindenkinek, esengő hangja egyformán beköszöntött reggel, délelőtt, este minden portára; nem kereste: pápista vagy kálvinista ember lakik-e benne. A hangján tehát békességesen megosztott volna az egész falu, sőt a vidék is. De nem is ezen fordult meg a birtoklás kérdése, hanem a harang kötelén. Ki fogja a kötelet, ez a földolog. Kinek van jussa harangozni.

A régi világban pápista ember volt a harangozó. Más vallásúnak a harang köteléhez nyulni vallásbörtönös ténynek minősült s az ártikusok alapján tilos cselekedet vala. A harangozó letette a kalapját a harangláb alá, ajtatosan felnézett az égre s szépen kettőztetve húzta a

ténelem arról tanuskodik, hogy a magyar katona nem volt olyan könnyen fegyelmezhető, mint pl. a német zsoldos, de az is bizonyos, hogy a harcban mindig megálta a helyét.

Az utolsó évtizedek alatt azonban különösen a magyar középosztály fiai nem mutattak hajlandóságot a katonai pályához. A hadseregben nem tudott érvényesülni a magyar elem, mert elenyésző csekély volt a magyar tisztek száma.

A kormány úgy igyekszik segíteni a bajon, hogy alapítványi helyeket állít fel a magyar ifjak részére s Nyiry Sándor honvédelmi miniszter buzdítás, meleg hangú felhívással fordul a magyar ifjúsághoz, hogy azt a katonai pályára hívja.

Mindnyájunk hő óhajtás képezi — így szól a miniszter — hogy a magyar katonák magyar tisztek által képeztesse ki s azok által vezettesse a harcba.

Ezen hő óhajtás most teljesülhet, mert a közös hadsereg nevelőintézeteiben a magyar ifjaknak annyi hely van biztosítva, amennyi a magyar csapatoknak magyar tisztekkel való ellátására szükséges; a nagy számú magyar állami alapítványi helyek pedig a szegényebb sorsú ifjak számára is megnyitják a katonai intézeteket.

De hogy tényleg meg legyen a kellő számú magyar tiszt a közös hadseregben, ahoz a társadalomnak s különösen a magyar ifjúságnak támogatása is szükséges.

A honvédelmi miniszter felhívásában egyenesen a magyar ifjúsághoz szól ezekkel a szavakkal: Hozzatok fordulok tehát magyar ifjak! Lépjétek rá arra a tágas útra, melyet számotokra építettünk, hogy a közös hadsereg tisztikarába bejuthassatok, foglaljátok el a számotokra fentartott helyeket, vigyétek be a magyar hadseregbe hazafiságtokat — nem ellenzi azt senki — egyesítsétek azt a magyar nemzet hagyományos Király és Dinasztia hűségével s legyetek szerettek hazánknak s a Monarchiának erős védői és koronás királyunk hű katonái.

A katonai pályára hívás nemesak nemzeti érdekeinknek a hadseregben való megvédelmezése szempontjából fontos; hanem jelentős dolog az — különösen ma — abban a tekintetben is, hogy a magyar középosztály ifjai részére a katonai pálya könnyebben hozzáférhetővé tételével s ezzel sok ifju számára a kenyérgond is meg lesz oldva.

A magyar középosztály anyagi helyzete nem rózsás. Az az osztály, amely válságos időkben fenntartotta a nemzetet, a gazdasági válságokat nem bírta ki olyan sértetlenül, mint a politikai rázkódtatásokat. Züllésnek indult. Az ősi foglalkozásról, a földművelésről nagy része leszorult s miután addig még nem értünk el, hogy a kereskedelem s iparüzés uralma a gazdasági tekintetben, a szegényedő középosztály tagjai megszállták a hivatalokat. Végre itt is bekövetkezett a torlódás.

harangot, amely olyan tempóban esilingelt, mintha mindig azt mondaná: "Jézus, Mária, Szent József."

Néha napján megengedte a harangozó, hogy valamelyik fiu huzza el az estúrára szóló verset. De a világegyet nem adta volna kálvinista gyerek kezébe a kötelet. Ezek csak messziről nézhették a harangozást. No meg kálvinista halottra se huzták meg a kukhegyi híres harangot.

Harez Zsigmond uram azonban husvét előtt való vasárnap délelőtt huszonegyed magával körülálta a haranglábat s az öreg harangozót nem eresztették közel se. A mikor pedig a nap éppen delelt, Harez uram odaszólt a harangláb mellett álló legénynek:

— Huzzad.

És megszólalt a harang. A körülálló embereknek fején maradt a kalap; a harangozó nem nézett áhitatosan az égre és nem kettőztette olyan szépen, mint a pápista, csak úgy kongott, mintha mindig azt mondta volna: „Egy Isten, egy Isten.”

Az apró házakból az utcára szaladtak az emberek, a hegyszakadékok mélyén legeltető pásztorok furesának találták a harangszót s kiki a maga felekezeti állapotja szerint örvendve vagy boszankodva kiáltott fel: kálvinista ember huzza a kukhegyi harangot.

A nagy eset után egymást érték a tanácskozások Kukhegyen. A pápisták paaszra mentek, a kálvinisták nem engedtek.

Kié a kukhegyi harang? Ez lett a napi kérdés. A Harez nemzetség eleinek hat font ezüstök esengett belőle, a Harezok pedig protestánsok lettek. A harang oldalába hét név volt beleöntve; hat család ezen nevek viselői közül immár az

Nemzeti érdek az, hogy a középosztálynak minél több erőforrása, a megélhetés biztosítására minél tágabb tere legyen, hogy ez az osztály megerősödhessen, megszapordhassék, mert annak kell képviselni az erkölcsi és anyagi hatalmat. Igenis, foglaljuk el helyünket a hadseregben is; értékesítsük a magunk javára a hadseregért hozott áldozatokat.

A Balaton vize.

(K.) Miután a mult hetekben sok szó esett a Balaton vizéről, a kérdéshez mi is fűzünk néhány kommentárt. Elvégre a magyar tenger nagy része Zalavármegye területét képezi s a tó sorsa minket is érdekel legalább annyira, mint a somogyi partot.

Ezelőtt két évvel vészkiáltás hallatszott, hogy a somogyi partról szökik a Balaton vize, amelynek elcségyesedése végveszedelemmel fenyegeti a fürdőhelyeket. A vizet tulságos nagy tömegekben eresztik le a Sió zsilipjén s amíg előbb a fürdőzőknek csak fél kilométernyire kellett a vizet gázolni, most már egy kilométer vizi sétat is tehetnek addig, amíg övig, vagy nyakig ér a víz.

A somogyi oldalon nagy beruházások árán fürdőtelepeket építettek, az előbb árterületet képezett fővényen parkok és villasorok épültek s a fürdőző közönség évenként százezreket költött az új telepeken. Nem esoda, ha odaát féltették a vizet, amely minél messzebb vonul a telepektől, annál jobban fenyegeti a villák és villatelkek értékét. A Balaton somogyi partján végighúzódó széles szalag legnagyobb részben gazdaságilag hasznosíthatatlan terület volt. A homoki szőlőtelepítés csak a legújabb időkben kapott lábra; azelőtt sivar legelő volt biz a part mentének java része. Örvendetes dolog volt tehát a parti birtokosokra nézve a Balaton kultusz fellendülése, amely a haszontalan területek értékét felszöktette. A part minden pontján új fürdőtelepekről ábrándoztak s a messze jövőben egy nagy parknak tűnt fel a Balaton somogyi partja, amelynek egész hosszát villasorok, gyógytelepek, üdülőhelyek tarkítják.

A törekvés üdvös, helyes, nemzetgazdasági szempontból nagy horderejű. Nemesak a parti nagybirtokosok, akik az akciót megindították s áldozatkészen folytatták, hanem a nép is nagy hasznát látta az új fürdők keletkezésének. Ha pedig a délibábos álmokat valóra válthatná az élet, eddig még nem tapasztalt fellendülés járhatna a nyomában, ami annál kívánatosabb, mert egy tiszta magyar vidék népének ölbe hullana az áldás.

Ezeket nem tagadja senki; még az a zalai ember sem, akinek posvány a földje, víz alatt

uj hiten vala. De az öreg Horváth Guba Ádám, aki nevezetéké másképp Fitosnak, még buzgó pápista. Annak is jussa volt a haranghoz, mert egy Horváth Guba neve is érebe volt öntve. Harezék tehát alkura fogták a dolgot. A hét egy napján hadd szóljon a harang a pápistáknak, hat nap azonban a kálvinistáké legyen. Pápista ember azonban nem alkusza el a lelke üdvösségét — mondá Horváth Guba Ádám. A harang a katolika anyaszentegyházé, nem a jámbor hívők eretnek utódaié. A hétnek minden napja, a napnak minden perce az Uré, akitől az ujhítűek elpártoltak. Egyébként ki tudja, kinek az elei adtak több ezüstöt a harangba? A kötelét meg éppen a Gubák adományozták.

Az egyezségből azonban nem lett semmi. A püspök a harang végett nála járt deputációnak azt mondta, hogy egy száztiz fontos harangért nem érdemes processust kezdeni; a prédikátor meg azt válaszolta, hogy a harangszó nem a lelkek beszéde s az Ur talán meg se hallja.

A kukhegyiek nem tudtak igazságot kapni. Cselekedtek tehát a maguk esze és belátása szerint. Hat napon harangoztak a kálvinistáknak, a hetediken a pápistáknak. Mikor szépen kettőztetve szól a harang, a katolikusok térdre borultak és buzgón imádkoztak; máskor azonban nem hallgattak a harangszóra. A kálvinisták pedig a hetedik napon, amikor a régi harangozó húzta, büszkén emlegették, hogy a pápisták a harangszót is ajándékba kapják.

Horváth Guba Ádámot magához szólította az Ur. Tekintélyes ember volt. Még a kálvinisták is elmentek a temetésére s meghúzták rá a kukhegyi harangot. Ahogy azonban sirját

a réteje és sokszor bizony pokolba kívánja a Balaton magas vizét. A közgazdasági igazságok respektálása mellett azonban a zalai ember a maga szempontjából fogja fel a kérdést. A Balaton magas vizállásának Somogyban örülnek, Zalában sokszor bosszankodnak. Jogos az öröm is, de jogos a bosszúság is azok részéről, akik a parton állva nézik a víz apadását és növekedését. Ezért ne tekintünk a Balatonra se zalai szemmel, sem pedig somogyi szemüveggel, hanem az általános gazdasági érdekek magaslatáról nézzük meg az éremnek mind a két oldalát.

Az a kérdés, melyik érdek áll közelebb a közérdekhez?

Akárhogy állítsák, akárhogy vitassák, bajos azt elhinni, hogy valamivel alacsonyabb vizállás tönkretenné a fürdőtelepek jövőjét. Kényelmi szempontból talán nem közömbös, ha a nyaraló urak és hölgyek kétszáz lépéssel tovább kneipolnak a vízben, de a közgazdasági kérdés alig vehető fel azért a néhány száz deszkáért, amellyel hosszabbra kell építeni a fürdőházak emberjait. Annymira már az önzéssel vádolt zalai ember sem megy, hogy a Balatonból egy-két kilométert el engedjen lopni. Szeretjük mi is azt a szép vizet, de ősi hagyományainknál s a kenyérkérdés által diktált jogos igényeinknél fogva szeretjük a földünket is.

Tessék a fürdőző közönségnek elképzelni azt, hogy mit érez az a parti birtokos, akinek a réjtét, földjét a magas vizállás megrongálja; aki tudja, hogy nagy vagyona van — a víz alatt. Aki látta már azt, hogy a magas vizállás mekkora károkat tud okozni nemcsak közvetlenül a parton, hanem a Zala egész völgyében, az olyan hangon nem beszél, hogy: egypár hold rétet nem szabad virágzó fürdők fejlődését fenyegetni.

A Balaton magas vizállásának hatását sokszor megérzi a Zala völgye is, amelynek rétjei páratlanok volnának, ha a megduzzadt folyó vizét elég gyorsan tudná beszállítani a magyar tengerbe. Belátjuk, hogy a somogyi oldalon nagy és jogos érdekek szorulnak védelemre, de viszont jogosan megkövetelhetjük, hogy a mi érdekeinket is olyan figyelemben részesítsék, amilyent megérdemelnék. Nem egypár hold rétet féltünk, hanem nagy gazdasági és közegészségi érdekeket. A posványtól szeretne szabadulni egy nagy vidék, amelyet gazdaságilag károsít, közegészségi tekintetekben veszélyeztet az évről-évre ismétlődő árvíz.

A Balatont lecsapolni senki sem akarja, de ha már arról van szó, hogy a Sió zsilipjének kezelési szabályait a változott viszonyokhoz mért követelményeknek megfelelően módosítják, bölcsen tessék annak a „néhány ezer hold“ rétnak a tulajdonosai, ha előre hangosan beszélnek: mi is itt vagyunk a tó partján; nekünk is van védeni való portékánk.

behantolták, örökre elhallgatott a harang a papistáknak. A hetedik nap is a kálvinistáké lett, mivelhogy az utolsó Guba vagyont új hiten levők örökölték. A hat font ezüst esengett már csak a harangszókból, hirdetőn a Harez nemzetség dicsőségét.

— Századok multak, új idők jöttek. Az öregek meghaltak, az ifjak okosabbak lettek. Az emberek kezdtek belátni, hogy az Uristennek nem sok öröme telik abban, ha az ő fiai azért gyűlölködnek egymásra, mert az egyik felekezetnek a harangozója kétszer rántja meg a harangkötelet, amíg a másiké csak egyszer, mert hát a kukhegyiek a két felekezet közti különbséget csak annyiban ismerték, hogy az egyiknek a papja szakált visel, a másik borotválkodik; az egyik latinul énekel, a másik magyarul; az egyik bőjtről, a másik nem. Fontos különbség az, hogy az egyik nagypénteken is harangoz, a papista ellenben a gyász jeléül nem.

A kukhegyi harang a változott időkben is konzervatív maradt. Nagypénteken is szól, papista halottra nem kondult meg s a harangozó csak huzta, huzta, de nem kettőztetett. Ugy kongott, mint régen: Egy Isten, egy Isten.

A Harez nemzetség egy tagja azonban kálvinista nőt vón feleségül s itt megszakadt az ősi hagyomány kultusza. A Harez ivadék jobban félt a feleségétől, mint az egész eklézsiától s betiltotta nagypénteken a harangozást. Tekintélyének egész súlyával kieszközölte, hogy papista halottra is harangozzanak s lassan-lassan az óhitűek is jogot kezdtek formálni a harangszóhoz.

Meg is egyeztek szépen.

Ha a régi jó vadászó helyeket, a nádasokat és csiktanyákat védenénk, akkor érdekeink ugyanazonosak volnának; de így már ellentétbe került egymással a parti érdekelttség egy része.

Ezeknek az érdekellentéteknek a kiegyenlítése s nem szántszándékos kiéleltése legyen a cél intra et extra muros.

Ez a kiegyenlítés pedig talán nem lehetetlen. A földművelésügyi miniszter sem tartja annak s keresi a megoldás módjait. Szerinte a legelső kérdés a Sió zsilip kezelésére vonatkozó, 1887-ben megállapított s elavult szabályrendelet átdolgozása. Első sorban az a legfontosabb cél, hogy a Balaton mai vizállása fenntartassék. Másodsorban jönnek a fürdőtelepek, de nem csak a fürdőző közönség, hanem különösen az ezt ellátó nép érdeke, ami evel a kérdéssel szoros kapcsolatban van. A Balatonnak és egyúttal a Siónak érdekeit sem lehet egymástól elválasztani, amennyiben a Balatonon át való szállítás a Sióba és innen a Dunába ezt elkerülhetetlenül szükségessé teszi. Ennek következtében a Siónak megeresztése és a hajózási közlekedés fenntartása közgazdasági szükség. De közgazdasági szempontból rendkívül fontos a Balaton melletti berkek gazdasági művelés alá vonása.

A miniszter programjának ez a pontja egy nagy vidéket érdekel. De a miniszter csak érintette a kérdést s azt mondta, hogy határozott véleményt nem mer mondani, de azt hiszi, hogy sikerülni fog a berkeket vízmentesekké tenni, a víz nivójának fenntartása mellett. Ezt védőtöltésekkel és szivattyuzással véli keresztülvihetőnek.

A balatonmenti érdekelttség, birtokosok, fürdőtelepek, vármegyék, a hajózási társaság stb. megbízottjait anélkül hívják össze, hogy a kérdést tanulmány tárgyává tegyék, megvitassák. Ezen az anketén ne hallgassuk el mi sem a magunk bajait, bármilyen hangosan vádoljanak is bennünket rideg önzéssel a szomszédban.

A gazdasági egyesület közgyűlése.

A „Zalamegyei Gazdasági Egyesület“ Koller István alelnök elnöklésével március hó 30-án az egyesületi tagok élénk részvétele mellett közgyűlést tartott.

Elnök üdvözlővén a nagy számban megjelent egyesületi tagokat, előadja, hogy Hertelendy Ferenc elnök főispánna történt kinevezetésével az elnöki állásról lemondott s így jutott neki a szerencse, hogy az elnökválasztó közgyűlésen elnököl; a határozatképes közgyűlést megnyitja, a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére pedig Kónigmájer János és Udvardy Ignác egyesületi tagokat kéri fel.

A mienk a harang — mondták a kálvinisták — ti pedig, ha azt akarjátok, hogy papista hangon szóljon, fizessétek a harangozót. A papisták fizették a harangozót, a harang azonban kálvinista maradt.

És furesa, a szép szavú kukhegyi harang a hosszú viaskodás után, évszázadok multával sem tett különbséget kálvinista és papista porta között, hanem beszólt minden házhoz, hirdetőn az Isten dicsőségét. Éppen úgy esengett-bongott a szava, mint mikor még papista hangja volt; éppen úgy végigszaladt a dombokon, völgyeken imára hívó hangja, mint mikor a Harezok hat font ezüstjét beleolvasztotta a harangöntő.

Elnémul az ére hangja is valaha... Megrepedt a kukhegyi harang.

Régen elponadtak már azok, akik hat font ezüstöt ajánlottak fel a kukhegyi harangra. Az utódoknál megfogyatkozott az arany-ezüst marha. Összegyűltek azonban a kálvinisták s a Harez utódai a jelszót:

— Atyafiak tópuljunk össze egy harangot.

A papisták sem akarták többé kegyelemből hallgatni a harangszót. Azt határozták, hogy ők is hozzájárulnak az új harang költségeihez. A kálvinisták azonban nem fogadták el a hozzájárulást. Közös harang nem kell. Vissza kell térni a régi alapra. Ne szóljon a kukhegyi harang másnak, mint magyar valláson levőnek. Legyen a harangszó egészen a gyülekezeté.

A harang megkészült. Oldalaira be vala öntve a hat élkelő neve s felhuzaték a haranglábra. Érees hangja messze hirdette, hogy új harang van Kukhegyen.

A harangkötél — Harezék ajándéka — nem

Ezután felolvastatott Hertelendy Ferenc elnök ez állásáról való lemondását tartalmazó levele, melyben köszönetét fejezi ki az egyesületnek a beléje helyezett bizalomért, melyből kifolyólag két ízben is megválasztá; igéri, hogy mint az egyesületnek egyszerű tagja, tőle telhetőleg közreműködik az egyesület felvirágoztatásán.

Ezután szót kért gróf Batthyány Ernő egyesületi tag; beszédében indítványozza, hogy a közgyűlés a lemondást ne vegye tudomásul, illetve kérje fel Öméltóságát, ki eddig is teljes odaadással működött az egyesület érdekében és oly szép sikert ért el öt évi elnöki működésével, hogy az elnöki széket továbbra is tartsa meg.

Az indítványt a közgyűlés szünni nem akaró helyesléssel és eljenzéssel fogadta, mire az elnök határozatilag kimondotta, hogy a közgyűlés Hertelendy Ferenc főispánt egyhangulag közfelkiáltással az egyesület elnökévé megválasztotta.

Ezután felszólt Csertán Károly egyesületi tag; hivatkozott arra, hogy mint az egyesületnek régi tagja, aki a közgyűléseken rend szerint részt szokott venni, az egyesületi életben sok viharos napot átélt; ma örömmel tapasztalja, hogy az elnöki állás betöltésénél a tagok közérzése egyhangulag nyilatkozott meg; erre az egyetértésre szüksége is van az egyesületnek, mert az elnök sikeresen csak úgy működhetik, ha a tagok összetartanak s kérve-kéri a tagokat, hogy összes egyleti ügyeiket hasonló jóakarattal támogassák, mely esetben az óhajtott siker koronázza fáradsalmukat!

Az eljenzéssel fogadott beszéd után az elnök indítványára dr. Gyömörey Vince vezetése mellett gróf Batthyány Pál és ifju dr. Tarányi Ferenc egyesületi tagokból álló küldöttség választotta meg azzal a megbizással, hogy az ujonnan megválasztott elnököt a közgyűlésre hívja meg s az időre a közgyűlés felfüggesztetett.

A küldöttség kíséretében megjelent elnököt a közgyűlés zajos eljenzéssel fogadta, melynek lecsillapultával Koller István első alelnök meleg hangon üdvözölte a közgyűlés egyhangú lelkesedésével megválasztott elnököt; utalt arra, hogy bár több éven át böles tapintattal és közmelegéledésre vezette az egyesület ügyeit, mégis a közgyűlés ezzel az egyhangú határozatával szokatlan elhatározásnak adott kifejezést, amidőn őt, mint a kormány bizalmából a vármegye élére állított férfit, egyhangú lelkesedéssel elnökévé megválasztotta, de tette ezt annak tudatában, hogy mint eddigi elnöki működésében távol a politikától, tisztán és kizárólag a vármegye közgazdasági ügyeinek előmozdítása lebegett minden ténykedésében szembe előtt, ezt fogja tenni a jövőben is; ebben a hitben és reményben üdvözli az új elnököt s kéri fel az elnöki széket elfoglalására.

Zajos eljenzés kísérte az üdvözlő szavakat,

került többé papista kézbe s ha egy katolikus hívőt kiszóltott az ur az árnyék világából, bizony csak a harmadik faluban harangoztak rá, ennek a hangját pedig elnyelte a nagy távolság, meg a sirató asszonyok nagy zokogása.

Fájt ez a papistáknak nagyon. Szegények voltak, de a lelkük üdvösségét többre becsülték a földi kincseknél, már pedig tudni való dolog, hogy harangszó nélkül a menyország kapuja meg nem nyílik. Tóputlak tehát a katolikus hívek is és megrendeltek egy harangot, tiz fonttal nehezebbet, mint a kálvinistáké. Az egyik oldalon Szűz Mária képe, a másikon rövid felírás: az Isten dicsőségére csináltatták a kukhegyi hívek.

És szólt a papista harang is: „Jézus, Mária, Szent József“; a kálvinistáké valamivel vékonyabban felegetett rá: „Egy Isten, egy Isten.“ De nemcsak a harangok versengtek, hanem az emberek is.

— A papisták harangjának szebb a szava — mondta az egyik presbiter.

— Harez uram tegyen róla — válaszol a másik. Miért nem rendelt nagyobbat.

— Ha ú rendelte, fizesse is meg. Akinek rajt a neve, azé a harang is, meg a fizetség is.

Ebből kezdődött a harang per. Akiknek a hiuságát bántotta a papista harang, meg a neve sem volt rajt a kálvinista harangon, nem fizetett.

Kié a kukhegyi harang?

Evvel a kérdéssel zaklatták a kukhegyiek a papot, szolgabíró, szuperintendest. Persze a papistáknak könnyű volt; ők egyszerűen azt mondták, hogy a harangjuk az Uristené. A kálvinisták egy része azonban úgy vélekedett, hogy

mire a megválasztott elnök legmélyebb hálójának adott kifejezést az újból s ily imponáló módon megnyilatkozott bizalomért; biztosította a közgyűlést, hogy amikor első ízben mint elnök átlépte e terem küszöbét, kizárta szívéből teljesen a politikát azzal a szilárd elhatározással, hogy legjobb tudásával, erőinek összeségével szolgálja a vármegye közgazdasági ügyeit; új állását elnöki állásával nem tartotta összeférhetlennek, mégis a közgyűlés rendelkezésére bocsátotta, hogy amennyiben más elnököt öhajtanának választani, eszelekvésükben korlátozva ne legyenek; biztosítja a közgyűlést, hogy a múltban tanúsított buzgósággal és önzetlenséggel szolgálja a jövőben is az egyesületet; kéri a tagok vállvetett és egyetértő munkásságát, mert csak úgy működhetnek sikerrel az egyesület érdekében; újból megköszönvén a megnyilatkozott és nagyra-beesült bizalmat, a közgyűlés lelkes éljenzése között foglalta el az elnöki széket és a közgyűlést folytatónak vezette.

A számvizsgáló bizottság jelentése az Értesítőben közzététvén, a közgyűlés azt felolvasottnak tekintette és tudomásul vette.

Ezután felolvastatták az egyesület 1903. évi működését részletesen feltüntető évi jelentés, mely részletesen beszámolt az egyesület részéről a tejszövetkezetek és hitelszövetkezetek létesítése tárgyában kifejtett munkásságról; különösen meglepő adatokat tüntetett fel a fennálló 26 tejszövetkezet, amelyek közel 500.000 korona évi hasznat eredményeznek a gazda közönségnek. Allatdíjazást rendezett az egyesület Paesán és Novában, továbbá háziipar tanfolyamokat, mezőgazdasági előadásokat, a stridói állami szőlőtelep tanulmányozására kirándulást; több közgazdasági ügyben megkeresésre szakvéleményt adott; tartott 3 közgyűlést, 2 igazgatósági, 2 számvizsgáló bizottsági és 4 külön szakgyűlést; van az egyesületnek 130 alapító, 10 tiszteletbeli és 237 rendes tagja s a gazdaköröknek 700 pártoló tagja; az elintézett ügyek száma az ezert meghaladja; az Értesítő 6 számban jelent meg 28 oldal terjedelemben; majd részletesen foglalkozott az elnöki jelentés az egyesület vagyoni állapotával s kimutatta, hogy bár 1898. óta az egyesület vagyona bezárólag 1903-ig mintegy 9.000 K-val csökkent, amit azonban az a körülmény okozott, hogy a jelzett időszakban az egyesület gazdakörök segélyezésére s más közhasznú célokra összesen 13.828 K 40 f-t áldozott. A közgyűlés az elnöki évi jelentést helyeslőleg tudomásul vette.

A biztosítási képviselő ügyében a közgyűlés sürgősen megkeresi a Magyar Gazdak Biztosító Szövetkezetét az iránt, hogy törölje azt a pontot, mely a társulatnak jogot ad 3 nap alatt a jégbiztosítás felbontására, továbbá díjtételeit szállítsa le, mert csak így számíthat a gazdaközönség részéről tömeges biztosításra; megkeresi továbbá az iránt, hogy addig is, míg a jutalé-

a gyülekezethez semmi köze a dologhoz; rajt van a harang oldalán, kik csináltatták, azoké a harang is, meg a teher is.

A nagy kérdés sokáig eldöntetlen maradt. A harangok szépen felelgettek egymásnak, az emberek azonban pöröltek. Végre pedig hire járt, hogy kigyűn a licitáció a kálvinista harangra s azt is megveszik a papisták, akik ezután urak lesznek Kukhegyen.

De emberek, ezt már ne engedjük.

Ezenközben egy szegény vándor ember vetődött be a faluba vasárnap reggel. Éppen szolt a két harang. A vándor elesodálkozott. Ekkora falunak bizony elég volna egy harang is, meg ha már kettő van, elférne az egy haranglábban is. Meg is kérdezte: miért huzzák egyszerre mind a kettőt.

— Ja barátom, az egyik a papistáknak, a másik a kálvinistáknak szól. Hát nem hallja, hogy az egyik azt mondja: „Jézus, Mária, Szent József”, a másik „Egy Isten, egy Isten”.

— Azt e? — esodálkozott a vándor.

— Biz ugy! Hát nincs magának füle?

— De van, hanem én úgy hallom, hogy mindegyik harang egyformát mond. Hallgassa csak kend: ha akarom ezt mondja, ha akarom azt mondja. Jézus Mária — egy Isten, egy Isten.

Nagyot esodálkozott a kukhegyi ember. Szaladt Harez uramhoz.

— Csuda történt. A papista harang is azt mondogatja, amit a mienk.

közből teheti, már az idei évre biztosítsa az egyesületnek az alakulásakor a képviselő elvállalásáért felajánlott évi 800 koronát, amennyiben tagadó válasz érkeznék, az egyesület egy rendkívüli közgyűlésen fog a képviselő ügyében végleg határozni.

Az Ausztria és Magyarország közötti cukorforgalom szabályozásának ügyében a pénzügyminiszter által a képviselőházhoz beadott törvényjavaslat tárgyában tárgyalta a közgyűlés az O. M. G. E. átiratát s a benne foglalt javaslatához képest hasonló szellemben feliratot intéz a közgyűlés a pénzügyminiszterhez és országgyűléshez.

A zalaegerszegi ág. ev. vallású egyházköztség megkeresésére a közgyűlés nevezett egyháznak pap és tanító lakás céljára az egyesületnek a Wlassics utcában levő kertjéből 594 □-meter területet átenged 594 K kedvezményes árért.

A közgyűlés örömmel vette tudomásul, hogy a földművelésügyi miniszter az elnök megkeresésére a tenyészbika alapot állattenyésztési célra az egyesületnek rendelkezésére bocsátotta azzal a kikötéssel, hogy amennyiben esetleg más gazdasági célra akarná fordítani, úgy esetről-esetre hozzá ez érdemben felterjesztés teendő; egyben elhatározta a közgyűlés, hogy a 20.000 K-t meghaladó alapnak kamatait fogja évről-évre állattenyésztési célra fordítani.

Veszprémében folyó évi augusztus végén az ottani Gazdasági Egyesület által rendezendő mezőgazdasági kiállításra szóló meghívó előterjesztvén, a közgyűlés elhatározta, hogy a kiállításra küldöttségileg képviseljen magát.

A közgyűlés sajnálattal vette tudomásul Nuszer János és Etlényi János egyesületi tagok elhunytát.

Több folyóügy elintézése után a közgyűlés az elnök lelkes éljenzése között véget ért.

A zalaegerszegi izr. hitközség közgyűlése.

Folyó évi március hó 27-én délután tartotta meg a helybeli izr. hitközség évi rendes közgyűlését a felsőkereskedelmi iskola nagytermében. Olyan nagy volt az érdeklődés a kitézött tárgysorozat iránt, hogy a hitközségnek 100-nál több tagja jelent meg.

Boseán Gyula ügyvéd elnök pontban 2 óra-
kor megnyitja a gyűlést, üdvözlö a megjelent tagokat s örömeinek ad kifejezést a felett, hogy ilyen szép számban látogattak el a gyűlésre. Első ízben jelenik meg — ugymond — a legutóbb megejtett választások óta a választók közt s azért csak most áll módjában ugy a saját, valamint tisztviselői nevében köszönetének nyilvánítása azon bizalomért, mellyel a hitközség őket megajándékozta. Konstatálja, hogy az előjárás iránt teljes a bizalom, mert legnagyobb részt azokra esett a választás, a kik eddig is

— Bolond beszét.

— De ugysegéljen.

Hire futott a faluban az esetnek. Délben minden ember a harangokat hallgatta. És ugy tetszett, hogy egyformát mondanak; egyik egy kicsit vastagabban, a másik valamivel vékonyabban. Harez uram megcsodálta a fejét.

— Vagy a harangöntő volt a humcut, vagy a harangozó . . .

— Vagy pedig összetanultak a harangok — mondja a vándor. Okosabbak, mint némelyik buta ember. Egyformán szólnak papistáknak is, kálvinistáknak is.

Éz lett az általános szentencia. Összetanultak a harangok. És a harangok után összetanultak az emberek is.

Meghuzzák már a kukhegyi kálvinista harangot papista halottra is és a két harang egyformán beszél mind a két felekezethez.

Egy fontos kérdés azonban még mindig nincs eldöntve.

Kié a kukhegyi kálvinista harang?

Azoké-e, akik „készítették az Ur nem tudom hányadik esztendejében”, vagy az eklézsiáé. A papisták egyre biztatják a vitatkozókat, hogy ajándékozzák oda a harangot az Uristennek, erre azonban csak akkor kerülhet a sor, ha a harangöntővel szemben tisztázva lesza tulajdonjog kérdése.

Vais László.

tagjai voltak az előjáráság testületének. A vezetőség irányelve ugyanaz, a mi előbb volt s ezen irányelveket fogják a jövőben is követni. A hitközség a haladás útjára lépett és ezen marad meg ezután is; törekvése lesz megvalósítani azokat a feladatokat, a miket a korral való haladás megkövetel. Foglalkozik azokkal az áramlatokkal, amelyek a hitközség kebelében felmerültek. Ezek egyike a rohamos fejlődés felé hajlik, másika pedig ennek ellentéte. A vezetőség az arany közép utat választotta, olyan-képpen mindazonáltal, hogy lehetőleg minden jogos törekvés kielégítést találjon. Főlemli, hogy a haladás, a tervbe vett reformok megvalósítása súlyos anyagi áldozatokat követel az adózóktól s reméli, hogy a hitközség tagjainak áldozatkészsége meghozza ezeket az áldozatokat.

Jelzi, hogy az alkotások legelsője az alapszabályok módosítása leendő; mert a jelenleg érvényben lévők sok tekintetben hiányosak s fogyatékosak. Gondot fordítanak az ifjuság vallás erkölcsi nevelésének fejlesztésére. Gondoskodásuk tárgyát képezendi, hogy az építés alatt lévő templomban olyan istentiszteletek tartassanak, hogy a ki belép Isten felszentelt hajlékába, áhitat szállja meg és lelke fölemelkedhessék a mindenség urához és buzgó imába merülhessen.

Minden hatalomnak — folytatja tovább — két alapelven kell nyugodnia: hogy tiszteletben tartassék és hogy eljárásában igazságos s részrehajlatlanság nyilvánuljon. Kéri a közönséget, hogy a vezetőségtől ne tagadja meg a köteles tiszteletet, viszont ez nem fog soha letérni arról az ösvényről, melyet az igazság, a méltányosság, a kötelességérzet, a tiszta lelkiismeret számára kijelölnek. Egyetértésre, egyöntetű eljárásra, összetartásra buzdít s kéri, hogy a mit a többség a hitközségre jónak, célszerűnek és hasznosnak lát, azt fogadja el a kisebbség is, így létesüljön harmonia a hitközség kebelében.

Midőn a közgyűlést megnyitottnak nyilvánítja, figyelmeztet, hogy minden tárgyhöz csak egyszer lehet hozzá szólni. A gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére Augenföld Gyulát és Vidor Pált kéri fel.

Ezután felolvasták a múlt évi működésről szóló jelentést, melyet, miután Weisz Árminnak a templom építés költségeire való gyűjtésért, Weisz Tivadarnak pedig, a ki 23 évig viselt pöntárnoki tisztében bokros érdemeket szerzett, jegyzőkönyvileg fejezte ki a közgyűlés köszönetét, tudomásul vettek.

Balassa Benó a számszakosztály elnöke a létező kilenc alapítványról terjesztett elő jelentést. E szerint Stern Henriknek két, Stern Sándornak, Fischer Éliásnak, Rosenberg Zsigmondnak, Fischer Lászlónak, Gráner Lipótnak, Freinernek egy-egy alapítványa van; ezenkívül van még egy országos izr. közalap című alapítvány. Ezeknek a tőkék időközben beleolvadtak ugyan a hitközség vagyonába, ámde az évi kamatok az alapítók intenciójához képest szolgáltattak ki. Indítványozza, hogy az alapító levelek elkallódása következtében vétessenek fel az alapítványok a mai gyűlés jegyzőkönyvébe, megfelelő nyilvántartás készítettessék, a mely a hitközségi irodában helyeztessék el. Az évi kamatok kiosztásakor emlékezzenek meg a hagyományozókról s az alapító könyvébe az is vezetessék be, hogy a kamatok kiknek adattak ki. A közgyűlés többek hozzászólása után ilyen értelemben határozott.

Jelenti továbbá, hogy a kezelési rendszerben változást eszközölt a számvizsgáló szakosztály. A könyvelést egyszerűbbé, világosabbá tették. A hittandíjak beszédését reformálták, az adó-behajtást s kezelést egyszerűsítették; a gabella jegyeket szabályozták. A pénztárt többször megvizsgálták s rendben találták; a költségvetést s zárszámadást megvizsgálták s rendben lévőnek állapították meg. Az iroda működését szabályozták, célszerűbbé tették. Ezeket a gyűlés helyeslőleg vette tudomásul. A múlt évi zárszámadást elfogadva — óvás fentartása mellett — számadónak a felmentvény megadatott.

Elnök előterjeszti, hogy a templom mellé egy melléképítmény építését tervezze az előjáráság. Az építés költségei 3500 K-ra rúgnak. Hosszas és beható vita után, melyben többen vettek részt, a gyűlés az ajánlatot elfogadta.

Sorra került a gabella jövődelmének fokozását, a pontosabb adófizetés előmozdítását célzó javaslat tárgyalása. Ennek első részét az elnök, miután a javaslat keresztülvitelében sokan aggodalmaskodtak, visszavonta addigra, a míg a

tervbe vett munkálatok elkészülnek, második részére pedig kimondatott, hogy azok, a kik kultusz-adójukat 3 hónapon túl sem fizetnek pontosan, 5%-os késedelmi kamat fizetésére kötelesek. Csak így tehet eleget a hitközség is fenálló kötelezettségeinek.

A lemondás folytán megüresedett pénztárnoki állásra nézve akkép határozott a közgyűlés, hogy Mondschein Samu lemondását, kinek személye s működése iránt osztatlan bizalommal és elismeréssel viseltetik, nem fogadta el, hanem újból ostentative pénztárnokká megválasztotta.

A számvizsgáló bizottság tagjaivá megválasztottak: Balassa Benő, Heinrich Pál, Faragó Béla, Fischer Pál és Pataki Gusztáv. A hitközségi kerület képviselőivé pedig Boshán Gyula és dr. Obersohn Mór kértek föl.

Az adókövetési bizottság tagjai lettek: Deutsch Ferenc, Fuchsz Samu, dr. Fürst Béla, Graner Géza, Garai Lipót, Heinrich Vilmos, Grünwald Lajos, dr. Grünwald Samu, dr. Kaiser Emil, Pfeiffer Henrik, Senvarez Mór (lisztkereskedő), dr. Rosenthal Jenő, Fischer Pál, Fürst Samu, Gyarmati Vilmos, Goldgruber Adolf, Rechnitz Miksa, Weisz Ármán és Kohn Jakab.

Ezek után elnök köszönetének adott kifejezést azért a türelemért, amelyet a megjelentek a vita során tanúsítottak, a gyűlést bezárta.

Kardos S.

Hivatalos-rovat.

Zalaegerszeg r. t. város árvaszéke közhírré teszi, hogy az 1877. évi XX. t.-c. és 55200/903. sz. belügyministeri rendelet szerint elkészített 1903. évi gyámpénztári zárszámadás és vagyon mérleg az idézett t.-c. 300-ik és 55200/903. sz. belügyministeri rendelet 116-ik §-a értelmében a városi árvaszék indokolt jelentésével együtt az 1904. évi március hó 31-től bezárólag 1904. évi április hó 14-ig, azaz tizenöt napon át a városi főjegyzői irodában az esetleges észrevételek megtehetése végett nyilvános közszemlére kitétek, a hol is azok a hivatalos órák alatt az érdekelt felek által betekintheők.

Zalaegerszegen, Zalaegerszeg r. t. város árvaszékének 1904. március 30-án tartott üléséből.

Várhidy Lajos
polgármester.

Hírek.

Az evangélikusok husvéti istentiszteletei. Az evangélikusok istentiszteleteinek sorrendje a husvét ünnepek folyamán a következő: *Husvét vasárnap* (ápr. 3-án) délelőtt 10 órakor szentbeszéd, ennek végeztével konfirmáció és urvacora osztás. *Délután* 3 órakor föltámadási szentírás magyarázat. *Husvét hétfőn* (ápr. 4-én) délelőtt 1/2 11 órakor tartatik az istentisztelet. Az istentisztelet mindkét napon a rendes imateremben, az állami főgimnázium másodemeleti helyiségében fognak megtartatni.

A városi képviselőtestület március hó 31-én Várhidy Lajos polgármester elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen felolvasták a kereskedelemügyi miniszter rendeletét, melyben a városi új vásári helypénzdíjszabáson a cimben kíván módosítást, valamint követeli, hogy az országos vásárok alkalmával a helybeli lakosok épen úgy mint a vidékiek teljes helypénzt fizessenek; egyúttal elrendeli, hogy addig is, míg ezen követelményeknek megfelelőleg módosított új díjszabás megerősítést nyer, az általa 1897. évben jóváhagyott díjszabás szerint szedessék a helypénz. Több képviselőnek hozzászólása után a képviselőtestület az új vásári helypénzdíjszabást a miniszteri rendelet értelmében módosította s egyúttal a tanácsot megbizta, hogy április hó 1-től fogva az 1895. évben megállapított díjszabás szerint szedje a helypénzt s a közönségnek falragaszok útján adja értésére, hogy ez a kivételes díjszabás az új díjszabás jóváhagyásáig bir érvénnyel; megbizta folytatólag a képviselőtestület a tanácsot, hogy saját hatáskörében kövessen el mindent, hogy az új díjszabást a miniszter mielőbb jóváhagyja.

Olvastatott Ruzsits Károly zalaegerszegi lakosnak kérvénye, páterhegyi földjének ház helyekre leendő felosztásának engedélyezése iránt. — Minthogy a képviselőtestület a háromszögöl

mérnökök által a képviselőtestület utasításának megfelelőleg kijelelt és felmért területet tartja a város belterületének, a kérdéses terület pedig ezen kívül fekszik, ennél fogva a kérelmet nem teljesítette.

Özv. Botfy Lajosné a Botfy Lajos-féle alapítványi ház és szántóföld eladási árát a képviselőtestületnek bejelentette azzal, hogy a végrendeletben a város részére biztosított elővételi jogot óhajta-e gyakorolni? A képviselőtestület határozatilag kimondotta, hogy a kérdéses ingatlanoknak a bejelentett áron való eladásába beleegyeznek s így elővételi jogát gyakorolni nem óhajtja.

József Ágost főherceg szolgálattévő kamarása. Ő felsége a király németújvári és szabadbattyányi gróf Batthyány Béla 7-ik honvédhuzár ezredbeli másod osztályú századost ezrednél létszám felett való vezetés mellett, szolgálattévő kamarássá József Ágost főherceghez kinevezte.

Gyászhir. Valentiny Ödön, a zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatóság irodavezetője váratlanul elhalt. Az életerős férfit a hivatalában szélütés érte, amely rövid idő alatt véget vetett életének. Kötelességtudó, szorgalmas tisztviselő volt, akit kártársainak s előjáróinak részvéte kísért a sírba. — Családjá a következő gyászjelentést adta ki: — Alulírottak a magunk és az összes rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelentjük Valentiny Ödön m. kir. pénzügyi irodavezetőnek f. évi március hó 28-án este 1/4 10 órakor életének 64., boldog házasságának 16. évében rövid szenvedés és a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei f. hó 30-án d. u. 5 órakor fognak a Körmen-di-utca 27. számú gyászházban beszentelteni és a helybeli róm. kath. sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise-áldozat f. hó 31-én reggel 8 órakor fog a helybeli róm. kath. templomban a Mindenhatónak bemutatatni. Zalaegerszeg, 1904. március hó 28-án. Áldás és béke mindnyájunk által szeretett hamvaira! Özv. Valentiny Ödön szül. Lauber Magdolna neje. Dergáts Máttyás, Dergáts Gyula, Dergáts Károly, Dergáts Rezső mostoha gyermekei. Dergáts Máttyásné, Dergáts Gyulané, Dergáts Károlyné menyei. Sillay Ilonka, Dergáts Gyula unokái. Valentiny Imre fivére. Valentiny Cili, Laura unokahugai. Valentiny István, János unokaöccsei. Lauber Mihály sógora. Valentiny Imréné, Lauber Mihályné sógornői.

Egyházasközi Dervaries Kálmán nyug. kir. aljárásbíró Alsólendván 77 éves korában meghalt. Temetése nagy részvét mellett elsején volt. Neje és öt gyermeke: Ilona, Kálmán, Elemér, Jenő és Melinda gyászolják.

Udvary Ferenc, a Vas-Zalamegyei takarékpénztár nyugalmazott vezérigazgatója 64 éves korában Körmenben meghalt. Udvary Ferencet Zalaegerszegen általánosan ismerték, mert az általa alapított Vas-Zalamegyei takarékpénztárnak itt is volt fiókja, amely ma mint önálló pénztár működik. Udvary tevékeny és mozgalmos életet élt. Pályáját mint községi jegyző kezdte, később Körmen város bírójá lett, majd a szentgothárdi kerület országgyűlési képviselővé választotta. A Vas-Zalamegyei takarékpénztár élén széleskörű közigazgatási tevékenységet fejtett ki s az anyaintézetet és annak 14 fiókját irányította. A körmen-i takarékpénztár, a Szombathely városi, Zalavármegyei, Kemenesaljai és Németújvári takarékpénztárakat, a körmen-i önszegélyező együletet, a körmen-i tüzoltó egyület és nőegyletet szintén Udvary Ferenc alapította. Agilitása, szerzőző képessége páratlan volt s Körmen város különösen sokat köszönhet neki.

Németh Antal nyugalmazott posta számvizsgáló 75 éves korában Zalaegerszegen meghalt. Az elhunyt igen érdekes és hányattott életet élt, míg végre eljutott az örök nyugalom helyére. 1848-ban, a szabadságharc idején Szent Benedek rendjében novicius volt, de a szabadság napsugara a noviciusokat is kicsalta a haremzöre, a hol egy részük elveszett vagy kénytelen volt elbujdosni, Németh Antal is kilépett a rendből. Az akkori noviciusok közül ma csak egy van a rend kötelékében: Vaszary Kolos Magyarország hercegprímása. Az elhunyt több ütközetben vett részt, ott volt Világosnál is, a hol mint huszár kaplár rakta le a fegyvert. Azután sokáig bujdosott, majd mikor amnestiát kapott, beállt községi jegyzőnek. 1861. után kisdudóvó volt Esztergomban, Budapesten, végre sikerült kép-

zettségének megfelelő pályára lépnie, a hol az államot sokáig hűségesen szolgálta. A temetésen nagyszámu rokonság és ismerős vett részt, mert mindenki szerette a jókedvű öreg urat. Érdekes, hogy honvéd voltáról soha sem beszélt, s csak írásából és levelezéseiből lehet megállapítani hősi cselekedeteit.

Körjegyzőválasztás. Turnischán a lemondás következtében megüresedett körjegyzői állásra Bartasiewicz Lajos szentgyörgyvölgyi körjegyzőt választották meg.

Megbízás. A m. kir. földmívelésügyi miniszter Tündérlak község határában fekvő népies mintagazdaság felügyeletével Mesterich Aladár ujudvari urodalmi ispánt bizta meg.

Athelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter Jakabovits Ignác perlaki kir. járásbírói irnokot a kaposvári kir. járásbíróshoz helyezte át.

Gyermekvédelem. 1902. év végétől kezdve az elhagyott gyermekeket az állam veszi gondozásába. A szombathelyi m. kir. állami gyermekmenhely 1902. szeptemberben kezdte meg működését s az eddigi munkáról egy füzet számolt be, amelyet Nogáll Imre, a gyermekmenhely gondnoka, adott közre. Az intézetbe Zalavármegyéből 112, Zalaegerszeg városból 3, Nagykanizsa városból 2 gyermeket vettek fel. A menhely összesen 1229 elhagyott gyermeket gondoz, akik Vas, Zala és Győrmegyékben vannak kihelyezve. Zalavármegyében Keszthelyen és Süsmegyen vannak menhely telepek; az előbbi helyen 5, az utóbbin 10 elhagyott gyermek van gondozásban.

A sümegi jótékony nőegyletnek dr. Bárdi Györgyné elnök elnöklete alatt tartott évi rendes közgyűlésén elnök részletesen beszámolt az egyesület évi működéséről; majd Vértessy Béláné a számvizsgáló bizottság nevében terjesztette elő az évi számadást, amely szerint az egyesület vagyona 4.681 K 14 f; a bizottság javaslatához képest a közgyűlés Mojzer Józsefné pénztárosnak — elismerésének nyilvánítása mellett — a felmentvényt megadta. Majd több szegénynek szavaztak meg segélyt. A közgyűlés a régi tisztviselői kart és választmányt újból egyhangulag megválasztotta, csupán az üresedésbe jött helyeket töltötték be újakkal; így Tamási István titkár lett, özv. Kovács Lászlóné és Wamoscher Józsefné pedig választmányi tagok.

Csaktornya nagyközség képviselőtestülete Murai Róbert törvényhatósági bizottsági tagnak, mint kiküldöttnek elnöklete alatt tartott rendes közgyűlésén vizsgálta felül a község 1903. évi számadásait. A felülvizsgálat alá terjesztett és a képviselőtestületi határozattal kiküldött számvizsgáló bizottság által már tételről tételre megvizsgált és helyesnek talált számadást a közgyűlés elfogadta s a felmentvényt megadta. A számadás adatai szerint az évi bevétel 146.747 K 85 f, a kiadás 146.742 K 31 f volt; a községi szegény alap bevétele 17.274 K 94 f, kiadása 6.843 K 51 f, a községi köteles tüzoltó alap bevétele 1.031 K 82 f, kiadása 400 K, a kórházi alap vagyona 10.824 K 85 f.

A Nagykanizsa város és járási Gazdakör Nagykanizsán a városi tanácsstermében f. hó 8-án délelőtt 10 órakor rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: A múlt évi zárszámadás s a f. évi költségvetés előterjesztése; több régi tag törlése és új tagok felvétele; két igazgató választmányi tag helyébe újak megválasztása; folyó ügyek tárgyalása; netáni indítványok.

Csendőrnök öltözött tolvajok. Hat legény esendőruhába öltözött s rajta ütöttek egy cigány karavánra, amely a csendőrt a Devlánál is jobban respektálja. A csendőrnök lopott portékát, különösen pénzt kerestek. Mikor nem volt a cigány tanyákon lopott portéka? Akadt ott is, de volt 370 K készpénz is, amit az inkvizítorok a törvény nevében lefoglaltak. Később kisélt, hogy a csendőrnök maguk is tolvajok voltak. Hogy honnét kerítették a ruhát, egyelőre még titok.

Sorozás. Folyik a sorozás, amely majd két esztendeig szünetelt. A bizottságoknak erős munkával, de jó mulatsággal is jár a sorozás; különösen ott, ahol a vendégszeretet ősi erényét őszintén gyakorolják. A múlt héten Letenyén szedték a legények elejét. A bizottság délután kettőig dolgozott, délutánra pedig Merkly Antal főszolgabíró és Choma Ödön tisztartó versengve igyekeztek a bizottság tagjainak kellemessé tenni

a Letenyén való tartózkodást. A többek között érdekes szalonka vadászatok voltak, amelyeken bő zsákmány esett. A sorozás csütörtök óta szünetel s az ünnepek után Perlakon kezdődik újra.

Kereskedő és iparos ifjak egyesülete alakult Alsólendván. Az új egyesület diszelnöke Hajós Mihály, elnöke dr. Józsa Fábán, alelnökei Pollák Emil és Guttmann Lajos, jegyzője Gállits Tamás.

Elcsereült póttartalékos. Egy andráshidai legény is közte volt annak a sok ezer póttartalékosnak, akiknek sorsát annyira megsiratták a honatyák, fenn az országgyűlésen. Váratlanul jött a behívó; be kellett rukkolni, nem folyamodhatott idejekorán a szegény család, amelynek egyetlen fenntartója volt a legény. Az anya azonban instanciát iratott, hogy eresszék haza Sopron városából az ő fiát kis falujába. Meg is jött a levél, hogy a fiut haza eresztek. Az öreg asszony sok áldást mondott a királyra, aki megkönyörült a nyomorúságán. Sütötte a pogácsát a katonaságtól hazavárt fiának, aki bizonyosan éhesen ér haza. Telt mult az idő, a fiu csak nem jött. A szegény asszony kétségbeesve utazott Sopronba. Ott azután kisült, hogy a fiát elcsereülték, s az ezredparancsnok egy másik, hasonló nevű katonát szabadságot. Az anyának azonban mégis kiadták a fiát, aki más helyett szolgált két hétig.

Öngyilkosság. Porkoláb György jómódú felsőgyenesi gazda a szénapadláson magát felakasztotta. Tettének oka ismeretlen.

A titkozatos csomag. Vásárlás céljából ment egyik helybeli üzletbe egy jobb módunak látszó asszony s gyermekeipóket kért. Adtak elő négy párt a legjavából. Mialatt az asszony ezeket nézegette, bírálta, magával hozott csomagját a pultra helyezte. Tetszettek a cipők, de nem tudta, hogy melyiket válassza, egyik szebb volt a másiknál. Odaszól a kereskedőnek, hogy kiviszi a cipőket a piacon lóhermagot áruló anyósának, hogy a vásárlandó párra nézve kikérje a véleményét, a mibe készséggel bele egyeztek. Ott hagyta csomagját, kérve, ügyeljenek rá, nehogy ellopják. Az asszony elment, elvitte a cipőket, de sokáig nem tért vissza. Utána mentek, azonban sehhol sem találták. Aggodalmukat közölték a rendőrséggel, mely a csomagot felbontotta s abban avult, rossz, penészes cipőket találtak. Az asszonynak pedig nyoma veszett.

Nem dohányzók kényelmére. Eddig a vasutakon rendszerint csak egy szakasz volt fenntartva a nem dohányzók részére s a tilalmat ott sem mindig respektálták. Ha a szakaszban nem dohányoztak is, a folyosókon szállt a füst s a tilalom nem sokat használt a füstől irtózó utasnak. A kereskedelmi miniszter április 1-én a nem dohányzók kényelmére új rendet léptetett életbe. Elrendelte, hogy ezentúl egy, esetleg két I. II. osztályu egész kocsis s a szükséghez képest egy III. osztályu egész kocsis is csatlakozhat a vonatokhoz, amelyekben dohányozni egyáltalában nem szabad. Tilos ezenkívül a dohányzás az összes várótermekben s ahol két étterem van, azok egyikében is.

Sorsjegy helyett pofon. Az osztály sorsjátékon próbálgatott egy helybeli iparos szerencsését. Már vagy öt huzás sikertelenül mult el. Meg akarta a hatodikat is próbálni s elment ahhoz a kereskedőhöz, a ki eddig szálítani szokta a sorsjegyeit s kérte a következő huzásra szólót. Ezt azonban elnézésből már másnak adták el. E miatt a felek közt szóváltás, utóbb pedig verekedés támadt, miközben a szerencsés próbált alapos pofonokat kapott sorsjegy helyett — ingyen.

Külföldre szóló postautalványok összegét április hó 1-től kezdve a feladó maga köteles az új utalvány úrlapon nem többé korona értékben, hanem a rendeltetési ország pénznemére átszámítva kiírni s az átszámítás a postahivataloknál a közönség rendelkezésére kifüggesztett s ott 30 fillérért külön füzetben is beszerezhető átszámítási táblázat alapján történik. A külföldi (tehát az Ausztriával való forgalomban is használt) régi utalvány úrlapokat f. évi július hó végéig a postahivataloknál díjtalanul becserelik.

Haladunk a korral. Alig néhány éve, hogy megindult az egész országban a mozgalom, minden ház végeihez, elejéhez és kertjébe lugas szőlőket ültetni. Már is oly óriási tért hódított magának ezen eszme, hogy nincs oly rész hazánkban, hol tömegesen fel nem karolnák. Hát ez nem is csuda, mert nézzük meg például Fehér-

templom városát, a hol alig van ház, melyet óriási törzsű lugas szőlő ne ékesítene, mely bőven ellátja az egész családot az érés kezdetétől egész tél folyamán finom csemegeszőlőkkel, minden évben terem a legesekélyebb gondozás nélkül. Ezért igen melegen ajánljuk a mai számunk hirdetési rovatában, ábrán is bemutatott „Szőlőlugast ültessünk“ című hirdetésünket olvasóink becses figyelmébe. — Színes fénynyomatu árjegyzéket mindenkinek, ki címét tudatja, ingyen és bérmentve küldetnek.

Állami méncsikó vásárlás. A földmivelsügyi m. kir. miniszterium az egy éves méncsikóknak közvetlenül a tenyésztő gazdaközönségtől való bevásárlására lótenyésztési szakközvegeit: gróf Szapáry Péter osztálytanácsost, Budaházy Kálmán és báró Podmaniczky Gyula miniszteri titkárokat küldte ki. A méncsikó — vásárlások f. évi április 5-én veszik kezdetüket.

Törvényhatósági szolgálat beszámítása állami tisztviselőknél. A pénzügyminiszternek egy legutóbbi leírata szerint az állami tisztviselők törvényhatósági szolgálatban eltöltött idejének a nyugdíjellátásnál leendő beszámításához, az 1885 évi XI. t. c. 8. §-a értelmében megkivánt tíz évi állami szolgálat megállapításánál, az illető tisztviselőnek nemesak törvényhatósági szolgálatukat közvetlen követőleg, hanem azt esetleg megelőzőleg állami szolgálatban töltött idejük is figyelembe veendő, tehát a törvényhatósági szolgálatot esetleg megelőző és követő állami szolgálatnak együttessen kell kitennie legalább tíz évet, hogy a törvényhatósági szolgálat beszámításásk

A soproni ipar-, gyár- és képzőművészeti kiállítás augusztus hó 20-án nyílik meg és körülbelül 4 heti időtartamra tervezik. Az előkészületek nagyban folynak és az egész kamarai területen nagy érdeklődés nyilvánul a fontos célok szolgálatában létesítendő kiállítás ügye iránt. Az egyes bizottságok megkezdtek működésüket. Széchenyi Emil gróf főispán vállalta el a kiállítás védnökségét, a ki a kamarai területhez tartozó többi vármegyék (Vas, Moson, Zala) főispánjaival, mint diszelnökökkel együtt lelkesen karolta fel a hazafias vállalkozást. A végrehajtó bizottság élén dr. Töpler Kálmán Sopron szab. kir. város polgármestere áll s az egyes albizottságok vezetésére a közélet tagjai vállalkoztak. Már eddig 100-nál több kiállító jelentkezett, számuk az előleges jelentkezések után következtetve még tetemesen meg fog nagyobbodni úgy, hogy semmi kétség sines aziránt, hogy a kamarai terület iparának minden ágazata a legművészebb képben kerül bemutatásra. A kiállítás területe a remek szép Erzsébet kertben lesz, közvetlen a vasut mellett. A főpavillon felállításához már legközelebb hozzáfognak. A végrehajtó bizottság határozta értelmében külön bor, virág és gyümölcs kiállítást is terveznek, a melynek vezetésére kiváló szakférfiut, hilibi Haller József, hercegi jószágkormányzót sikerült megnyerni. A kiállítás intéző bizottsága a következő sorok közzétételére kért fel benünket: A soproni kiállítás pénzügyi bizottsága elhatározta a kiállítás katalógiai összeállítását és az egyedüli elárusítás jogát bizonyos összeg ellenében vállalkozóknak bérbeadni; felhivatnak ennél fogva a soproni kamarakerület összes nyomdái, illetőleg mindazok, akik vállalkozni óhajtanak az arra hogy vonatkozó ajánlataikat, a melyekben a pénztárba fizetendő összeg pontosan kiteendő, legkésőbb f. évi április hó 5-ig a kiállítás irodájában (Sopron Kereskedelmi és Iparkamara) nyújtásuk be, ahonnan minden további felvilágosítás és a közelebbi feltételek szóban vagy írásban megadnak.

A biztosítási ügynökök iparigazolványa. A kereskedelemügyi miniszter rendeletet boesáított ki a másodfokú iparhatóságokhoz, melyben utalással az ipartörvényre, kimondja, hogy mindazok a biztosítási ügynökök, akik iparszerűleg és állandó kereseti foglalkozásként üzik a biztosítások szerzését, a biztosítótársaságoktól a jutalékokon kívül állandó fizetést huznak, kötelesek iparigazolványt váltani. Minden egyéb esetben az iparigazolvány nem kötelező.

Aranyárkeletpótlék április hóra. A vámilletékeknek ezüstben történő fizetésénél vagy biztosításánál szedendő árkeletpótlékot f. évi április hóra a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok es. kir. pénzügyminiszteriumával egyetértőleg 19 1/2% ban állapították meg.

Állategészségügyi kimutatás. Vármegyénk te-

riületén a földmivelsügyi miniszteriumhoz beérkezett hivatalos adatok szerint március hó 27-én 2 községben lépfene, egy községben veszettség, egy községben takonykór és bőrféreg, 3 községben ragadós szájs- és körömfájás, 2 községben ivarszervi hólyagos kiütés, 2 községben rühkór, egy községben sertésorbáné és 22 községben sertésvész volt.

Mikszáth a Magyar Könyvtárban. A „nagy palóc“, mint Mikszáth Kálmán írói körökben hívták, mind több és több munkájával foglal tért a „Magyar Könyvtár“ füzetei között, öröme magának a szerzőnek is, aki rendkívül szívesen gazdagítja ezt a kitünő vállalatot, és még nagyobb öröme az egész magyar közönségnek, mely így a lehető legolcsóbb áron jut kedvenc írója legkiválóbb művehez. „Beszterce ostroma“, ez a remek története egy XIX. századbeli magyar Don Quijotának, mely a drágább kiadásban is nagyon kelendő, most hogy a „Magyar Könyvtár“ négy füzetében összesen 1 K 20 fillérért kapható, bizonyval egyikévé fog válni a legelterjedtebb magyar regényeknek. Ezzel a munkával a Lampel-Wodianer cég e nagyszabású gyűjteményes vállalatát már a 376. számig érkezett el. Teljes lajstromát szívesen küldi meg a kiadóhivatal Budapest, Andrássy-út 21., vagy bármely hazai könyvkereskedés.

Kakas Márton. Pompás képek, vidám apróságok tarkítják a Kakas Márton legújabb számát is. A címkép, a melyet Bér Dezső rajzolt, a sorozásról állít elénk egy mulatságos jelenetet, míg a hátulsó színes rajzzal Jeney Jenő gunyolja ki elmésen azokat, a kik fölültek az automobil csalóknak. A lap belső oldalára Linek Lajos, Éder Gyula, Ház Miklós és Kürthy György rajzolt vidám témájú szép képeket. A szöveg is aktuális és ötletes. A Kakas Márton előfizetési ára negyedévre három korona; egyes száma 30 fillér, kapható minden újságelárusítónál.

„Egyetértés.“ 38-ik évfolyam. „A magyar középosztály vezérlapja“. Előfizetési díja egy évre 40 K, közhivatalnokoknak, vasutasok, közséji jegyzők, lelkészek, tanárok, tanítóknak kedvezményes árban negyedévre 7 K. Az „Egyetértés“ főszerkesztője Fenyő Sándor, a közélet, a politika és az irodalom legragyozóbb nevű vezérfiát nyerte meg lapja számára. Politikai főmunkatársa Kossuth Ferenc, irodalmi főmunkatársa Eötvös Károly, kikhez egy egész előkelő írói gárda csatlakozik. A középosztály legérde-esebb rétegei az „Egyetértés“-ben találták meg küzdelmeiknek leghívebb szószólóját, az államhatalommal szemben a létért folytatott harcában kitartó bajtársát és megbízható tanácsadó-ját. Az „Egyetértés“ politikai és közgazdasági rovatát az állami és gazdasági függetlenségre való törvekvés irányítja, a társadalmi rovatok az egyén gazdasági függetlenségének elvét szolgálják, az állampolgárok boldogulásának apró, de nagy jelentőségű problémáit tárgyalják. A család számára az „Egyetértés“ egész könyvtárát nyújtja a legérdekesítőbb olvasmányoknak. Regényei valódi mintái az elbeszélő irodalom remekeinek. Új előfizetők a megkezdett regények elejét is megkapják. A „Divat Szalont“ az „Egyetértés“ előfizetői 2 K-ért kapják meg negyedévenként. Husvétii ajándékul minden új előfizető megkapja a „Rákóczi Album“ ot. Karácsonyra egy másik díszművet kap minden előfizető teljesen ingyen. A karácsonyi díszmű a legjobb nevű mai írók műveivel lesz tele, s a legszebb képek fogják ékesíteni. A kiadóhivatal Vármegye-utca 11.

Magyar Hírlap tizennegyedik évfolyamát éli. Ez a tizennégy esztendő a Magyar Hírlap elvűségének, a magyar érdekek védelmében kifejtett állandó szívós harcának a tanuságtétele. A Magyar Hírlap egyetlen törvénykönyve a nemzet minden igaz érdekének az összefoglalása. Ebben, mint mindenben, teljes függetlenséggel hirdeti véleményét, amit sem pártnak, sem személynek alá nem rendel. A magyar alkotmánynak éber őre s híj bájvivója a Magyar Hírlap. Politikája szabadelvű. Minden törekvése a közérdekekben gyökerező. A jogos magyar célok kivívása van zászlójára írva. A kormány programjával szemben nagyszabású gazdasági élet mozgalmától várja a Magyar Hírlap a nemzet vagyonosodását s ezzel erősödését. Ezért a minden ténen munkát kínáló és követelő országos befektetéseket sürgeti. A Magyar Hírlap minden hirdadása föltétlenül komoly és megbízható. Politikai munkatársai ország-s nevű kapacitások.

Szépirodalmi része a leghiresebb magyar írók tollából való. Hirrovata rendkívül gazdag. Művészeti és színházi tudósításait s cikkeit, valamint irodalmi tanulmányait alaposság és szakértelem jellemzi. A mulattató közlemények számára több állandó rovata van. Gyakran közöl pompás karrikaturákat a közléssel kapcsolatban. Közgazdasági értesítései kiválóan pontosak, hitelesek, gyorsak. Kedvezményei is páratlanok a Magyar Hirlapnak. Januárius óta új érdekes irodalmi vállalatot indított meg a Magyar Hirlap regénytára címmel. A vállalat minden hónapban egy egy kötetet ad ki legjelesebb magyar és külföldi írók műveiből. Ezeket a köteteket a Magyar Hirlap előfizetői havonként teljesen ingyen kapják s még a postai szállítást is a Magyar Hirlap fizeti. Mások számára, akik nem előfizetők, ezek a kötetek egyenként egy korona husz fillérbe kerülnek, úgy hogy az egész évfolyam ára tizenkét korona lesz. Kedvezményes áron kapják a Magyar Hirlap előfizetői az "Ország Világ" gyönyörű szép képes hetilapot. A Magyar Hirlap és az Ország Világ előfizetési ára együtt kilenc korona ötven fillér. A Divat Szalont, a legjobb divatlapot, negyedévre két korona kedvezményes áron rendelhetik meg a Magyar Hirlap előfizetői. A Magyar Hirlap az ingyen könyvajándékkal 1 hónapra 2 K 40 f. A Magyar Hirlap negyedévre 7 korona. A Magyar Hirlap félévre 14 korona. Mutatványszámot kívánatra szívesen küld a Magyar Hirlap kiadóhivatala Budapest, V. Honvéd-utca 10.

Nyolc év után.

— Ne hizelegj, ne esőkolgass mindig édes; olyan szép künn a zöld fűben, a puha pázsiton, menj kiesikém játszani.

S a kis gyermek, egy gyönyörű baba, nevetve futott le lapdájával a terraszról a puha gyepre, a többi gyermekek közé.

Maguk maradtak. Egy darabig szótlanul ültek egymás mellett; a férfi nézte a szép derűs eget, a nő ujságokat lapozgatott, de mindegyik más gondolatokkal volt elfoglalva s csak később, jó időre rá jöttek tisztába azzal: tulajdonképp mit is akarnak egymásnak mondani.

— Hagyja Ákos, minek előkeresni, ide hozni a multat. A mi volt, az úgysem jó többé vissza. Most nyáron sóhajtozni a napsugaras, virágos tavasz után. Bolondság, bizony bolondság.

— Nem bolondság ez édes Ella. Azoknak a rügyeknek, melyeket a tavasz meleg lehellete bontott ki — mindig látjuk nyomát, helyét a fán, akárhogy növekszik, szélesedik is a lomb; hogyne éreznők most is édes illatát az ifjúság rózsáinak, hisz minden szirma szívünkben fakadt, minden levelét könnyeink harmateseppeiben fűrösztöttük.

— Rég volt, talán nem is volt igaz . . .

— Ne tagadja, ne hazudtolja meg a multat. Az a nyolc év, mely elválasztott, mióta nem találkoztunk, nem is tűnik fel ma oly hosszú időnek. Most mikor véletlenül maga is ide jött nyaralni s találkoztunk, egyszerre előttem vannak azok a napok, melyeknek minden órája, minden perce boldogsággal, ábránddal volt tele.

Szép volt, nagyon szép idő. Egy édes álom. Mintha most is érezném ereimben az ifju vér rezgését, szívemben az első hótiszta álmokat, melyek ártatlanul kacagva szövődtek, rajzolódtek tovább, míg nem érintette a világ s nem tűntek el a semmiségbe. Hamar végük lett. Illatos völgy virágait elviszi a nyár, madáresiesergésbe belevegyül az emberhang, s emberkezek fura-kodnak be a tervek közé s szétszedik, széthányják mint a rózsafelhőt a játszó, tova-futó szél. Az ifjúság lassan, észrevétlenül surran el fejünk felett, mint sóhajtás, mint merengés s magával viszi az idealizmus legnagyobb részét . . .

Tizenhat éves volt, úde mint a kipattant bimbó, mikor megismertem. Bájos arca, melyre mint arany vizezés omlott le szőke haja, kedves csicseregése nem csoda, hogy lebilincselve tartott.

Valami szavakban kifejezhetetlen mély vágy fogott el, mely szótlanul, gondolkozóvá tett. Kerültem a zajt, gondolataim vittek ki messze a természet virágos szőnyeggel leterített mező felé, az erdő ölelkező lombjai alá. Nem tudtam akkor még mi a szerelem, csak egyszerre kipattant, mint a eserje, a bokor a napsugárra sokszor egy nap alatt virágzásba borul.

Nagyon szerettem magát Ella. Magára gondoltam édes, nélküle unalmas volt a szürke nap, nem volt óra, nem volt perc, melyben magáról meg nem emlékeztem volna s igazán majdnem imádtam mint Madonna szobrot. — Érejt férfi vagyok már, de látja érzélgős letem. És mégis mint a fehér haju agg, minduntalan emlékeim közt keresgélek; ha esendben vagyok rövidke félórára, gondolataim megint csak körüljárják az ifjúság rózsáival felékesített szakát. Ott van a nyár, a forró perzselő nyár, mikor mindenfelé künn jártam a réten s néztem a mint az égboltozaton kifáradva lefordult a nap. Azután mikor kigyultak az utcai lámpák s az égen a csillagok ezrei ragyogtak, magát kerestem a sétálók között, s boldog voltam ha alakját, aranszőke haját megláttam.

S maga játszott, nevetve játszott mint pajkos kis gyerek. Mosolyogva siklott át a vallomásokon, melyeket a szerelmes szív kergetett ajkamra. S mikor körülrajongtam, úgy égtem a vágytól megtudni, beférközni szívecskéjébe, rám gond-e vagy kinek képe rajzolódik oda, kit szeretne magának? — Nemsokára megjött a felelet. Menyasszony lett. Ekkor láttam, hogy maga már nem baba, hanem számító, modern leány. Azt a férfit, kinek puha kis kezét örökre odaígérte, alig ismerte; messze volt, a vonat dübörgő kerekei hozták el mindig s félnapig kellett utaznia, ha magát látni akarta. 18 éves volt, én 24, a vőlegény 38. Nekem melegen érző szívem volt, de ebből nem lehet megélni s habozás nélkül odadobták annak a másiknak karjaiba, ki önt szeretni fogadta. Nejelett. Egy édes álom foszlott szét ezer meg ezer darabokra! Én szívem sajtó fájdalmaival bolyongtam mindenfelé a nagyvilágban; maga kicsi puha fészket kezdett építeni az első szerelem után. Elváltunk minden bucsuzás nélkül, hidegen; magamba fojtottam a szenvedély tüzeit. — És most a véletlen, ez a bolond véletlen, mely beleszól az emberek sorsába, megint összehozott bennünket. Ami évek óta szívembe gyűlt, úgy el szerettem volna mondani s úgy lestem, úgy vártam már erre a bizalmas találkozásra. — És lássa a mult, mit már megörölt az idő, mit már megsirattunk, már nem tesz ellenséggé, megszelídít, nem enged kifakadni. Vége lett mindennek s én az egykori szerelmes elvesztett paradicsomból magammal hoztam még annyi melegséget, melyből hű, odaadó barátság lehet. Barátja leszek és most mint jóbarátok nyugodtan beszélhetünk. Én vallomást kérek magától. Mondja csak miért ámtott, miért hitegetett annyira, mikor éreztem, hogy szeret, miért nem fordult el tőlem mindjárt először? Mondja miért?

— Hagyjuk, ne bántsuk azt az időt, megint azt mondom. A szép leányálmok szétfoslása nekem is fáj; megsirattam; de hát nekünk leányoknak az a hivatásunk, hogy férjhez menjünk, hogy anyák legyünk. Ez a törvény: férjhez kell mennünk. No már azután a mamák, kik kis leányaikat férjhez adják, nem a szerelmes szívet, hanem a jó partit keresik. Így, ha az idő arra megérett, nem szabad haboznunk, nem szabad az ifjúság rózsáihoz ragaszkodnunk, hanem meg kell adni magunkat annak, minek jönni kell. Férjem szeret s minden vágyamat, szeszélyemet teljesíti s én hálás vagyok érte. Becsülöm, de azt ne kívánja, hogy szeressem, mint ő engem.

Minket szegény fiatal leányokat arra tanítanak, hogy szépen tudjunk mosolyogni azokra a férfiakra, kiket a mamák jó partinak tartanak. Szerelmet nem árulnak az ő rendszerükben, cseppenként kapunk legfeljebb, mint méregből a gyógyszerházakban . . . A leányt nem gyermekkorban kellene férjhezadni, mikor az életből még semmit sem ismer; szabadjára kellene engedni, hogy maga essék keresztül otthon az első csalódásokon; ismerje meg az embereket s éretten, tapasztaltan maga válassza meg magának a férfit, kihez életét, jövőjét, boldogságát oda köti. Mert ez a rendszer: minden áron férjhez adni, legtöbbször megboszulja magát. A mamák boldogok, hogy leányuk férjhez ment, de arra nem gondolnak, azzal nem törődnek, hogy egyszer felülkerekedik bennük a szeretni vágyó nő s lesz belőlük szerelmes asszony, ki udvarolat magának. A modern társadalom megint az elveknél kedvez; nem fordul el tőlük s mosolyogva türi, hisz flörtölés csupán . . .

Magát szerettem Ákos, de látja — beszéljünk okosan — maga nem vehetett volna el sokáig, évekig; s ez alatt ki biztosítja, hogy nem alszik-e ki a szerelem tüze, nem lesze-e vége egyszer-esak: hisz legtöbbször rövid, mint édes álom, röpke fohász . . . Késő, késő, vége már . . .

A férfi odasimult a szép asszonyhoz. Minden esendes volt; esti szürkület szállt le lassan-lassan, mint egy nehéz zsibbasztó gondolat. A veranda üres volt, senkisémet látta, senkisémet hallotta őket s a férfi önkéntelen mámorosan hajtotta fejét a szép asszony vállaira.

— Csókolj meg Ákos . . .

S megcsókolta.

Abban a percben nagy robajjal futott fel a kis gyermek s a zajra szétrebbent a bokorról két kis madár s bent a nő s a férfi . . .

— Visszajöttem mamuskám, nem játszom, este lesz; most már nem szabad, már késő.

Hogy mondta?

„Most már nem szabad, már késő.“

Sz. E. I.

A betegek.

A vizsgálóbíró szobájában. — A bíró; a híres dr. Lombroso, egy gonosztevő, akit két esendő kisér.

A bíró: Azért hívtam önt, kedves doktor, hogy ezt az embert megvizsgálja. Nagyon komplikált eset; meggyilkolt és kirabolt egy öreg asszonyt. Nem értem a dolgot s különösen megmagyarázhatatlannak találom, hogy ez a szerencsétlen kimerítő vallomást tett. Természetesnek tartja ön ezt?

Dr. Lombroso: Ez teljesen természetellenes. (A gonosztevőhöz.) Mutassa a nyelvét, barátom! (A gonosztevő kiölti a nyelvét.) Oh! oh! Ez a nyelv valóban arra vall, hogy nagyon érdekes pathologikus esettel állunk szemben. De kezdjük az elején s vizsgáljuk először a tüneteket. Ön tehát megölt egy asszonyt?

A gonosztevő: Igen. Hisz bevallom, csak hagyjanak már békén!

A doktor: Észre lehet venni . . . ez egy beteg ember válasza . . . csak hagyjanak békén. (Nyájasan.) Nos, csak nyugalom és erős akarat. Majd mikor meggyilkolta az asszonyt, mit tett ön?

A gonosztevő: Hát százszor ismétlem? Elraboltam a pénzét.

A bíró (a doktorhoz): Mit mondtam? Bevallja! — Ez megfoghatatlan.

A doktor: Engedje meg, hogy tovább folytassam a vizsgálatot. (Megfogja a gonosztevő pulzusát.) Nincs néha migrénje?

A gonosztevő: Oh igen, néha, ha sokat ittam.

A doktor: Gondoltam. És gyomorgörcse?

A gonosztevő: Ugy reggelente sokszor.

A doktor: Helyes. Tehát most nézzük a koponyát. Hajoljon meg, édesem, ne féljen, nem lesz semmi baja. (Megtapogatja a fejbőrt.) Vizsgálóbíró úr, nézze csak ezt az alakulatot. — Nos? Én hiszem és vallom, szükség esetén fogadást ajánlok, hogy itt az agy és koponyacsontok abnormálisan vannak kifejlődve. Ez az egyén, a ki az igazságszolgáltatást egy neveléssel valomással akarja félrevezetni, teljességgel beszámíthatatlan és eselekedeteiért nem vonható felelősségre. (Szigoruan.) Az orvost nem lehet ám megcsalni. (A bíróhoz.) Egyébként magammal hoztam ezt a szerszámot, egyszerű kis léket ütök a koponyáján és meg fogom önt győzni arról, hogy tényleg rendellenes agy . . . (Kutat szerszámai között.)

A gonosztevő (visszahőkölve.) Oh ne ne . . . Mire való ez a sok okoskodás? Bűnös vagyok, a legnagyobb mértékben bűnös. Bevallok mindent, amit akarnak. Meg vannak elégedve?

A doktor (az arcába nézve): S bevallja, hogy ön, amikor az áldozatát meggyilkolta, tudatában volt annak, hogy mit csinál?

A gonosztevő: Igen.

A doktor: No hát mesélje azt másnak, ezt még egy kis gyerek sem hiszi el magának. Mi értjük egymást. (A bíróhoz.) Még sohasem láttam az örületnek ilyen nyilvánvaló példáját

A gonosztevő: Micsoda? Én bolond vagyok?

A doktor: Teljesen érett a tébolydára, édesem. (A bíróhoz.) Térjünk most át az atavisztikus jelenségre, vizsgálóbíró úr. Alig van eset, hogy valamelyik családban csak egy örült legyen. A bíró azt kérdezi a vádlottól: „Mit tett ön azon az éjszakán?” Mi, tudósok az idők éjjelében keressük bizonyosságainkat. (A gonosztevő felé fordul.) Egy kérdést fogok intézni önhöz, jól vigyázzon, hogy mit felel rá.

A gonosztevő: Hallom.

A doktor: Mit csináltak az ön ősei a tizen-nyolcadik század közepén?

A gonosztevő: A közepén?

A doktor: Örültek voltak nemde?

A gonosztevő: Hm! Nem merném azt állítani . . .

A doktor: Ah, ön azt akarja elhitheti velem, hogy az ön atyjának dédapja nem volt örült?

A gonosztevő: Hm!

A doktor: Vagy nagyapja az atyjának?

A gonosztevő: Menyörgős adta!

A doktor: Vagy tán az ön nagyapja, vagy éppen az apja? Látta én nem akarok valami különös dolgot magától, mondja egyszerűen csak azt, hogy az ön bácsija bolond volt, csak a bácsija vagy nagybátyja . . . vagy a nagynénje . . . No, ő talán csak örült volt a jó néni?! . . .

A gonosztevő: Azt én nem tudom megmondani önnek, én talált gyermek vagyok és a szüleimet sohasem ismertem.

A doktor (diadalmasan): Ah! Nos, ez mindent megmagyaráz. Talált gyermek! Nem mertem volna remélni ezt az eredményt. Szegény fiú! Tehát az ön atya örült volt s valószínűleg a nagyatyja is. (A bíróhoz.) Csöppet sem csodálkozom rajta, ha ebben a családban már a kereszties háboruk idején is akadtak volna elmebajosok. (A gonosztevőhöz.)

Nos kedvesem, maga velem fog jönni és én ki fogom magát gyógyítani.

A gonosztevő: A börtönbe?

A doktor: Ej dehogy! Nem a börtönbe, hanem hozzám, egy szép szobába, amely a kertem közepén áll. Ön kitűnő ápolásban fog részesülni.

A gonosztevő: Hát nem akasztanak föl?

A doktor (gyöngéden): Ugyan hova gondol? Hisz mondom önnek, hogy úgy lesz nálam mintha otthon volna.

A gonosztevő: És enni is kapok?

A doktor: Naponta két ebédet. Reggelire lágy tojást, hideg sültet, estére egy adag peccsenyét és egy porció főzeléket, néhány esőp bort is, vizespohárban.

A gonosztevő: Most már magam is azt hiszem, hogy bolond vagyok. Éljen a doktor úr!

A doktor (könyveit törölve): Szegény fiú!

A bíró. Csodálatos! Ha már itt van, még egy eset felől kell konzultálnom önnel. Képzelve, legújabbban letartóztatták egy nagy brüsszeli bankház pénztárosát, aki egy napon a pénztár egész tartalmával megszökött. A dolog annál rejtélyesebb, mert az illetőnek mindeztideig semmit sem lehetett szemére vetni; mintaszerű hivatalnok volt s egy napon . . .

A doktor (mosolyogva): Ön persze esodálkozik ezen, mert nem orvos. Tudja-e, hogy mi az ön pénztárosa?

A bíró: Nyilván sikkasztó.

A doktor (a vállát vonogatva): Sikkasztó! Az nem jelent semmit, sikkasztó! . . . Ah, manapság ha valaki elemel egy pénztárt, könnyen rámondják, hogy: sikkasztó!

A bíró: Micsoda hát?

A doktor: Minden valószínűség szerint olyan egyén, akit megszállott a kleptománia. Ez egy neme a tébolyok és abból áll, hogy valaki tárgyakat és értékpapírokat lop el s valami ellenállhatatlan kényszer nyomása alatt a magáévá teszi. Ez a mánia az egyik agytekevnyben székel, amely négy centiméternyire van a homlokcsonttól.

A bíró: S hogy magyarázza ön a Brüsszelből való szökést?

A doktor: Ez egyik alfaja a kleptomániának: a brüsszeli kleptománia, amely a legnehezebben gyógyítható. Különböző vezeték be ezt az embert.

A bíró (kiszól az ajtón): Vezessék be a vádlottat!

A doktor: Jó napot barátom, jó napot! Milyen idő van Brüsszelben?

A pénztáros: Rossz idő.

A doktor (a bíróhoz): Ime ez a brüsszeli kleptománia. (A pénztárhoz): S mit tett a pénztár, amelyet elvitt? Hol van?

A pénztáros: Elköltöttem.

A doktor: Talán a nőkre? (A bíróhoz): Jól figyeljen, hogy mit fog ez az egyén felelni. Ha csakugyan kleptománikus, úgy nőkre költötte a pénzt.

A pénztáros: Igenis, nőkre.

A doktor (a bíróhoz): Nos?! — Most térjünk át más dologra. A tébolyodottaknak ez a fajtája nagyon elővigyázatlan és nem előrelátó. Majd meglássuk. (A pénztárhoz.) Gondolt legalább arra, hogy valami pénzt félretegyen?

A pénztáros (elbámulva.) Félretenni? Lelkemre . . .

A doktor. Nem gondolt rá e szerencsétlen! Hála Istennek drágám, maga a bíróság kezébe került és ez díjtalanul kezeli önt. (A bíróhoz.) Elviszem őt azzal a másikkal együtt és két külön pavillonban helyezem el őket. (Magszorítja a pénztáros kezét.) Majd meg fog gyógyulni kedves barátom, de máskor legyen okosabb és tegyen magának félre egy kis pénzt.

Capus Alfréd.

A hosszú élet titka.

Hogy az emberi élet hosszú lehet, azt hitelt érdemlő példák bizonyítják, amelyek száz évnél sokkal magasabb életkorról is tesznek említést. A mi jelmondatunk ez: Sokáig és jól élni; mert egy hosszú élet méltó tartalom nélkül nem nagyon értékes és egy kiválóan tevékeny élet nem szükségképpen rövid.

Ha az élet és halál nagy rejtélyét kutatják, annak ez az egyszerű megoldása van: a halál akkor áll be, ha az élet minden ellenálló képes-

ségét elveszítette. Az élet éppen ebben az akadályok elleni harcban áll. Ha az ellenállás nagyobb mint az életé, úgy bekövetkezik a halál.

Az életerő nagysága változik az élet tartama alatt. Kezdetben emelkedik a férfikorig, azután pedig lassan vagy gyorsan visszafelé megy.

Az ember nagyon jól tudja, miképpen kell gyarapítani vagy csökkenteni életét. Ahogy saját zsebeiben legjobban kiismeri magát, éppen úgy ismeri életerejének emelkedését vagy csökkenését egy belső érzés következtében. Az ember tudja p. o. hogy most nem kellene sok ahhoz, hogy leroskadjon; máskor meg olyan jól érzi magát, hogy egész nyugodtan szembe száll a legnagyobb fáradsalmakkal is. Tudja az ember, hogy mértékletlenség és kicsapongás gyöngítik az életet, míg az önuralom, belső megnyugvás és jó táplálkozás életerőhöz juttatja.

Az élet akadályai vagy külsők, vagy belsők. Az elsőkhöz tartoznak mindazok az ártalmas dolgok, amelyek kívülről belénk hatolnak, a mik szellemi és testi képességeinknek természetesen megtartását és kifejlesztését gátolják, tevékenységünket bármely irányban megakadályozzák, amelyek képesek az élet benső összhangjában zavarokat előidézni, mint p. o. szükség, éhség, hideg, szél, betegség, sérülés, mérég. A benső akadályokhoz tartozik minden bémulás, zavarása a benső összhangnak, fájdalom, amelyek részint öröklöttek, részint csak életünk folyamán alakulnak ki, p. o. dözsölés, kicsapongás következtében; végre az élet külső ellenállásából fejlődnek ki, azokból a fent említett akadályokból és zavarokból, amelyekből az életerő semmi esetre sem származhatik. Az élet megtartására és meghosszabbítására ez az utolsó nagyon fontos.

Akik az életet olyan jónak tartják, hogy azt érdemes meghosszabbítani, azok számára a következő életszabályok a mérvadók:

Az ember, amennyire lehetséges, növelje életerejét mértékletességgel, belső nyugalommal, vidámsággal, erőinek gyakorlásával, jó táplálkozással és megfelelő ruházattal. Az élet külső fáradsalmait használja fel arra, hogy azokban az ember magát gyakorolja és erősítse és ne térjen ki előlük, mert kellő gyakorlás és megfelelő tevékenység mellett az erő növekszik éppen úgy az időjárás, mint szellemi képességeink túlfeszítése ellen, továbbá a szabálytalanságok és az inger ellen.

Ügyeljünk azonban a belső érzésre, amely megjeleli a határt, ahol a külső ellenállások erősekké váltak. Itt már az élet semmit sem nyerhet, csak veszíthet! A külső ellenállások ugyanis bizonyos mértékben hatnak reánk és belső élethavazokat, betegségeket okoznak. Óvakodjunk ezen túlfeszítéstől! Kerüljük a szenvedélyeket, dözsöléseket, alkalmakat hidegben átnevedesni stb.

Ha a belső ellenállások, mint betegségek fordulnak elő: úgy minden áron arra kell törekednünk, hogy a beteg ellenálló képességét és táplálkozását megfelelő és az idegeket erősítő eszköz segítségével fokozzuk, mert korunkban a betegségek okát a vérben, a hiányos emésztési képességben, a rendetlen életmódban, valamint a testi és lelki túlfeszítés következtében idegrendszerünkben előállt gyengeségben kell keresnünk.

De éppen a baj ésszerű leküzdésénél a legtöbb eszköz sok kívánni valót hagy hátra; mert ahelyett, hogy a szervezetet kellemesen ingerelné és felélesztené, izgató hatást gyakorol.

Ezen szereknek éppen ellenkezője a *Somatose*, amely erősítő és felélesztő, az idegeket megnyugtatja, a testet táplálja és kellemesen ingerli. A *Somatose* iz- és szagtalan fehérnye praeparatum, amelyet husból állítanak elő s poralaku. Könnyű emészthetőségénél fogva a betegek és orvosok nagyra becsülik. A legérzékenyebb beteg is könnyen beveszi. Sőt a legkülönbözőbb ételekbe a legkényesebb betegnél is ennek tudta nélkül az ételbe tehető; a húsfehérnyét teljesen pótolja. Különösen ajánlható a *Somatose* vérszegényeknek, időseknek, gyengéknek; azoknak, akik szellemileg túl vannak erőltetve; üdülőknek vagy gyomorbetegnek, valamint nagyobb testi fáradsalmaknál.

Számos egybehangzó megfigyelések alapján bebizonyult, hogy a *Somatose* kiválóan erősíti az idegeket és emésztő szerveket, valamint kitűnő tápláló és erősítő szer a gyöngye tüdejüknél. Nehéz lázas betegségeknél sokszor a legnagyobb veszély pillanatában, amikor a beteg képtelen táplálékot magához venni, a *Somatose*t

tejbe kortyonként be lehet adni és így életmentő is lehet. Ugyanígy hagymáz betegségeknél, kiváltképpen csecsemőkénél, akik súlyos bélbetegségben szenvednek, akik még a tejet sem képesek megtartani, a legvégső esetben a Somatose forró vízben feloldva, igen beválják.

Mint mindenkefelett jó orvosszer, jótékonyan hat a Somatose azokban az esetekben, amikor veleszületett vagy öröklött gyengeségről és evvel együtt különböző betegségekre való hajlandóságáról van szó.

Az ellenálló képesség emelésével a Somatose segítségével betegségtől óvhatjuk meg magunkat.

Végül a Somatose, mint üdvös szer, különösen hat vérszegénységénél, a gyermekekénél pedig az angol betegségnél és görvélykóránál; mert nagyobb táperőt szolgáltat és evvel az illető betegség gyógyítására minden lehetőt megtettünk.

Ezért a Somatose közös java legyen minden betegnek is, ha odáig jutunk, hogy ezen kitűnő praeparatum minden csekélyebb értékű szert kiszorít: úgy a Somatose győzelme a szenvedő emberiség javára fog szolgálni.

Dr. J.

Közgazdaság.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság március 26-án tartotta évi közgyűlését gróf Csekonics Endre elnöke alatt. Az igazgatóság élén Ormódy Vilmos vezérigazgatóval teljes számban volt jelen. A részvényesek az ülésen 61 szavazattal voltak képviselve. Jeney Lajos igazgató mutatta be az 1903. évi igen eredményes üzletéről szóló jelentést.

E szerint a társaság díjbevétele a múlt évben ismét jelentékenyen emelkedett s kivált az életbiztosítási üzletágban oly nagyméretű volt az új üzletek szerzésének sikere, hogy az előző évben 293.922,210 K 91 f összeggel kimutatott életbiztosítási tőkeállomány az 1903-ban év folyamán beállott számos és jelentékeny tőkeesedékeség dacára 312.301,170 K 81 f összegű állománnyá gyarapodott föl. Az 57.840,896 K 49 f életbiztosítási évi új szerzemény összes szerzési költségei már a múlt évben teljesen leirattak. Újabb tekintélyes gyarapodást mutattak a társaságnak különben is nagyon erős tartalékai. Tűzbiztosítási díjtartaléka 5.300,000 K, betörésbiztosítási díjtartaléka 90,000 K összegre emelkedett, a több éves jégbiztosítások utolsó évi díjengedményeinek fedezetül pedig 100,212 K 39 f összeg helyezettett tartalékba. Az értékpapírok árfolyam emelkedésének egész jelentékeny évi nyereségét, 787,306 K 91 f-t árfolyamkülönözési tartalékához esatolta a társaság, ezáltal ezekkel 4.700.447 K 18 f-re növekedett. S még ezenfelül 2.318,839 K 52 f összegre emelkedett a társaság külön tartaléka is. A minden terheléstől ment életbiztosítási díjtartalék, a viszont biztosított rész levonásával, 1903. év végén már 84.237,931 K 91 f-t tett ki. Hozzászámítva a részvénytőkét is, a társaság összes biztosítéki alapjai a múlt év zártával 108.847,431 K 01 f-nyi összegre rugtak. — Az összes üzletágak egyesített évi eredménye 2903.362 K 87 f össznyeremény, melyből az alapszabályszerű levonások és tartalékolások után az 1.916,703 K 31 f marad a közgyűlés rendelkezésére. Ebből az igazgatóság évi osztalékra részvényenként 400 K-t, összesen tehát 1.200,000 K-t javasol kifizetni; a még fennmaradó összeget nagyobb részt célszerű leírásokra s tartalékolásokra fordítani, 50.000 K-val azonban a tisztviselők nyugdíjalapját, 10.000 K-val pedig a beteg tisztviselők segélyezésére szolgáló Ormódy alapot szaporítani. Közhasznú adakozásokra az igazgatóság javaslata 15.000 K-t irányzott elő. Ezután a felügyelő bizottság jóváhagyó jelentése került felolvasásra. Miután a folyó évvel az összkormányzó testület megbízása lejárt, megajtották a választásokat. — Az új ciklusra az igazgatóság tagjai lettek Ormódy Vilmos vezérigazgató, báró Harkányi Frigyes igazgatósági elnök, Jeney Lajos vezérigazgatóhelyettes, László Zsigmond és gróf Zichy Nándor. A választmány tagjai: elnök gróf Csekonics Endre, alelnök gróf Nádasdy Ferenc, tagok: báró Baich Milán, gróf Bánffy György, gróf Batthyány István, Darier Henrik, Deutsch Sándor, gróf Erdődy Rudolf, báró Gerliczy Ferenc, Goldberger Borthold, báró Harkányi Sándor, gróf Karátsy Jenő, gróf Kornis Károly, Libits Adolf, lovag Schoeller

Pál, báró Schossberger Nándor, Szegedy György, Sztányi Géza, báró Uechtritz Zsigmond, gróf Wenckheim Frigyes, gróf Zichy János. A felügyelő bizottság tagjai: Burchard Bélaváry Kondrád, Hajós József, Németh Titusz és báró Radvánszky Géza.

Piaci árak a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonkint.

	minőség szerint	Kor. 16l	Kor. 1g
búza		7.50	7.60
rozs		5.70	5.90
árpa		5.50	6.—
zab		5.20	5.50
fehérbab		—	—
lóher		50.—	55.—
bükköny		4.50	5.30

Nyers selyem 9 forint 90 krajeártól 43 forint 25 krajeártig egy teljes ruhához szükséges szövet. *Bérmertve és már elvámolva*, házhoz szállítva. Gazdag mintagyűjtemény postafordultával. Henneberg selyemgyára Zürichben.

Nyilt-tér.*)

Minden családnak

saját jól felfogott érdekében csak a

**Kathreiner-féle
Kneipp-maláta kávé**

szabadna pótlékkal használnia
a mindennapi kávéitalhoz.

04.1/b

Egy földbirtokos írja:

Wilhelm Ferenc urnak gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító Neunkirchenben (Alsó-Ausztria).
B. Ujváros.

Felkérem önt, hogy az ön Wilhelm-féle vértisztító teájából postafordultával két csomaggal sziveskedjék küldeni; küldjön ön ugyanezen teából Debreczenbe Szathmáry Gábor háztulajdonos és földbirtokos urnak 1664. házszám alatt. **A betegnek az ön teáját én ajánlottam, aki ezen tea használatát mellett nagyon gyógyul.** Felkérem tehát önt, hogy a kívánt vértisztító teát magyar nyelven kiállított használati utasítással együtt posta fordultával postai utánvét mellett küldje meg. Ugyanazon betegnek még többre lesz szüksége, mivel én azt tanácsoltam neki, hogy legkevesebb két hónapon át használja ezt a teát. Még egyszer ajánlom figyelmébe a fentebbi címet és kérem az általam megrendelt teának postai utánvét mellett azonnal való küldését.

Tisztelettel
Liszky Ferenc s. k.
földbirtokos.

*E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

NESTLE féle **gyermekliszt** Legtökeletesebb tápszer csecsemők részére.

Kísérleti czélokra fél dobozok a 1 Korona. A tisztelt szülésznek probadozok és röpiratok ingyen rendelkezésre állnak a **NERUDA NÁNDORNÁL** féle főraktárban **BUDAPEST, IV. Kossuth Lajos utca 7 sz.**

Felelős szerkesztő: **dr. Csák Károly.**
Társzerkesztő és kiadó: **Udvardy Ignác.**

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok hőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s minden oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető ne volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekb disze, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a leg-háladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmertve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Czím:
Érmelléki első szőlőültványtelep Nagy-Kágya,
u. p. Székelyhid.

164 sz./v. 1904.

Árverési hirdetés.

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbírószág 1904. V. I. 65. számú végzése által *Gráner Lipót fia cég* végrehajtató javára *Buchwald Zsigmond* szentkozmadombjai lakos ellen 800 K tőke, ennek 1904. évi február hó 8-tól járó 6% kamata, egy járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt, 2000 K-ra becsült 4 pár jármos ökörből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis **Szentkozmadombján** leendő eszközésére **1904. évi április hó 12-ik napjának délelőtt 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak. Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított felételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1904. március hó 25 én.

Nemes Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

Egy jó házból való fiu
tanoncnak felvétetik
UNGER ANTAL könyvnyomdájában
— Zalaegerszegen. —

Első Magyar Általános Biztosítótársaság Budapest. I. TŰZ-, SZÁLLÍTMÁNY-, JÉG- ÉS BETÖRÉS-BIZTOSÍTÁSI ÜZLET.

Table with columns: KIADÁSOK, BEVÉTELEK, Korona, Hll. It details financial transactions for the year 1903, including insurance premiums and claims.

VAGYON. Mérlegszámla 1903. december 31-én.

Table with columns: Korona, Hll. It lists assets such as cash, bonds, and real estate, along with their respective values.

II. ÉLETBIZTOSÍTÁSI ÜZLET. Negyvenegyedik évi zárszámla 1903. évi január 1-től december 31-ig.

Table with columns: KIADÁSOK, BEVÉTELEK, Korona, Hll. It details financial transactions for the life insurance department in 1903.

VAGYON. Mérlegszámla 1903. december 31-én.

Table with columns: Korona, Hll. It lists assets for the life insurance department, including bonds and cash.

Legal notices and signatures of company officials, including the board of directors and management.

Erzsébet királyné-alap sorsjegyeinek

Ferenc Ferdinánd főherceg
öfelségének legmagasabb pártfogása alatt

Főnyereménye

100.000korona értékű; továbbá 10.000, 5.000,
3.000, 2.000, 1.600, 1.000 K stb. érték-
ben; egészben 7.000 nyerőszám.**I sorsjegy I K.****Huzás**visszavonhatlanul 1904. május 28-án
hatósági ellenőrzés mellett.

Elárúsító helyek Zalaegerszegen:

Bakonyi Zsigmondné tőzsdéjében, Grün-
baum Ferenc, D. Horváth Győző, Hubinszky
Adolf kereskedésében és a fiókületben
Budapest V. Nádor u. 23. sz.Herczeg Ferenc, Kozma Andor, Kóber
Tamás, Kenedi Géza, Mikszáth Kálmán
főmunkatársai**AZ UJSÁG**

független politikai napilapnak.

Felelős szerkesztő: GAJÁRI ÖDÖN.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

1 óra . . . 2 K 40 f,
1/4 évre . . . 7 K — f.AZ UJSÁG a DIVAT SZALON-nal együttesen
előfizetve 1/4 évre 10 K helyett 9 K.

Tessék mutatványszámot kérni.

Gyönyörű pazar kiállítású ajándék: **AZ ÉN
KORTÁRSAIM** című Mikszáth-album. Minden
előfizető megkapja, a ki félévre egyszerre küldi
be az előfizetési díjat, vagy a ki félévi kötelezett-
séggel negyedévenként vagy havonként fizet elő
AZ UJSÁG-ra.Cím: **AZ UJSÁG** kiadóhivatala Budapest,
Kerepesi-ut 54. sz.

Eladó péküzlet.

Zalaegerszegen a Kör-
mendi utcában igen alkal-
mas helyen jól jövedelmező
és félszázadot meghaladó
időn át virágzó**péküzlet**a hozzá tartozó házzal és
felszereléssel együtt jutá-
nyos áron és kedvező fize-
tési feltételek mellett —
haláleset miatt — minden
órán eladó.Bővebb felvilágosítást
nyújt a tulajdonos

Özy. Part Sándorné.

Ezen cognacnak minden vevője fel van jogosítva arra,
hogy azt eredeti csomagolásban az alább nevezett
intézetben díjmentesen felülvizsgáltsa.Ajánlva első rendű orvosi tekintélyektől.
**Camis és Stock első trieszti cognac-
pároló intézete Barcolában (Trieszt
közelében)**

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,mely francia módszer szerint, az általá-
nos osztrák gyógyszerész egyesület vizs-
gáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs)
készül.

Egy üveg ára 5 korona, fél üvegé 2 korona 60 fillér.

Kapható gyógyszertárakban és minden
elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.A cs. és kir. osztrák belügyminiszteriumtól jóváhagyott
élelmezési és élvezeti cikkek vizsgáló intézetének
(Wien, IX. Spitalgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatt.Uj elsőrangú
írógépeküzletfelosztás folytán ju-
tányosan kaphatók. Tuda-
kozódások „Nagyon jutá-
nyos” jellegével e lapra hivat-
kozással Mosse Rudolphhoz,
Budapest, Ferenciek-tere
3. intézendők.**5 KORONÁÉRT**

küldök 4 1/2 kiló (kb. 50 db) kevéssé megsérült finom enyhe

pipere-szappantrózsa, lilomtejt, orgona, ibolya, rezeda, jázmin és gyöngy-
virágból szépen összeválogatva. A pénz előzetes meg-
küldése, vagy utánvétellel küldi:**SCHEFFER D. SÁNDOR**

BUDAPEST, VIII. ker., Bezerédy-utca 3. szám.

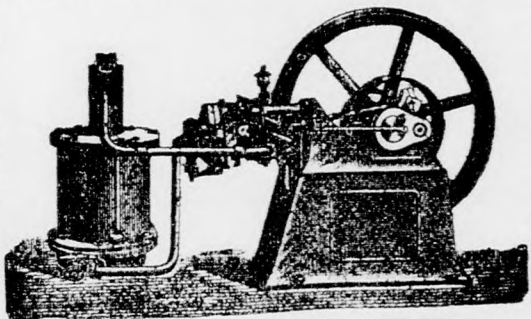
Drezdai Motorgyár R.-T.

(ezelőtt Hille) fióktelepe és műhelye:

Gellért Ignác és társa

Budapest, VI. Teréz-körút 41.

(Telefon 12—91.)

Ajánljuk az elismert legjobb, legtekélyesebb, leg-
tartósabb gyártású **drezdai benzin-moto-
rokat, lokomobilokat és széngáz-
fejlesztős generatoros motorokat.**Leggyorsabb kezelési-
64 kitüntetés.Legelősebb üzem-
8 állami érem:**8000 gép a legteljesebb megelé-
gedésre szállítva.**Malomüzemre, darálásra, takarmánykam-
rákba, tejgazdaságoknak, favágáshoz, víz-
emelésre, csépléshez és minden más gaz-
dasági és ipari munkához a legjobb üzemelő.A drezdai motorok minden versenyvizs-
gálaton és kiállításon a legelső díjakkal lettek
kitüntetve.**Kedvező fizetési feltételek!**

Legmesszebb menő jótállás.

Uj! Budapesti főműhelyt Uj!
rendeztünk be drezdai művezetővel
és szerelőkkel.**A kisbirtokosok által**sajátkezűleg, a legnagyobb gondnal, angolnyelven
és rafias eljárással készített kitűnő minőségű,
vagyonilag szavatolt fajtisztá, I-ső rendű minisz-
teri szokványrendeletnek minden tekintetben
megfelelő**szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas!**csemege és borfajú szőlőoltások a tapasztalatok
során fajtisztának, a legjobbnak és legmegbízha-
tóbbnak bizonyultak.Minden nagyhangon hirdető, gyárilag füllesz-
tett, reklamirozott, előhajtásos oltást messze felül-
mulnak.Chasselas, muskotály és más legkiválóbb
csemege fajokból összeválogatott I-ső rendű
lugasgyűjtemény ára: (melyeknek megeredéséért
és jószágért felelősség vállalatik). 1. Kis összeállít-
ás 15 darab 5 korona, 2. nagy összeállítás 30
darab 10 korona.

a) Borfajok:

Amerikai ripária portális alanyon oltott gyöke-
res, fás és zöld oltványok ára tavaszi szállításra:
1000 darab 200 korona, 100 darab 22 korona,
10 darab 2 korona 50 fillér.

b) Csemegefajok:

Árak tavaszi szállításra értendők.

1000 darab 220—240 korona, 100 darab 25—30
korona, 10 darab 3—5 korona.

Hazai szőlőfajok. — Filoxeramentes:

Szőlőkirály (Deleware). A kötött talajon egye-
dül használható olyan rendkívüli korai direct-
termő, melynek 25—26%-os cukor és szokatlanul
nagy szesztartalma bora igen jó, hasonló a
szomorodni másláshoz és a madeirához. Silányabb
kerti vagy homoki borok feljavítására, gyengébb
évbéli termések házasítására nem lehet eléggé
ajánlani. A delavare francia szigetről 17 évvel
ezelőtt közvetlenül az érmellékre portált ezen
peronosporának ellent álló szőlőfaj termi ma-
napság hazánkban a legjobb és legerősebb bort,
s méltán nevezhetjük borok királyának. A jövő
szőlészet kincse. Mindenütt megterem, úgy a
homokon, mint a kötött, agyagos, meszes, köves,
palás és nyirkos talajokban. Ezen beoltás nélkül
termő, biztosan jól megforradott, rendkívül
(tartós, szívós zöldhajtása —20° hideget is ki-
bíró) korán érő csemegefaj, felhozott előnyeivel
fogva megérdemli, hogy kertjeinkben, barázdákon,
kerítések és házaink fala mellett s minden
egyéb nem használható helyeken, mint szőlő-
lugas tenyésztessék.100 darabból álló lugasgyűjtemény csomagolva
és postára feladva csak 10 korona.Borkirály. Mintabor 2 korona. (Delaware.)
Ripária portális telepek.

Nagy mennyiségű ripária eladás.

Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok palae-
kokban úgy mint hordókban, kiesinyben és nagy-
ban a legjutányosabban beszerezhetők s kívánatra
válaszbélyeg ellenében bővebb felvilágosítást,
vagy 1 korona utánvétel mellett mintabort küld:Az Érmelléki Szőlészeti és Borászati szakközlöny, mint
országos hirdetési kalauz.

Székelyhid (Biharmegye.)

Eladó kereskedelmi kertészet.

ALSÓLENDVÁN lakóházzal és
ujonnan épült üvegházzal ellátott
és teljesen felszerelt**kereskedelmi
kertészet****eladó.**A telek 2 kat. hold és 34 □-öl
kiterjedésű.Venni szándékozók forduljanak
dr. Stromp Ignác ügyvédhez
Rozsnyó, Gömör megye.

DUPLA VILLANYDELEJES

KERESZT
 vagy
CSILLAG.

D. R. G. M. 88503. sz.

gyógyít és felüdít jótállás mellett: köszvény, reuma, asthma (nehéz lélegzés), álmattanság, fülzúgás, nehéz hallás, epilepsia (eskór) idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migren, tehetetlenség, influenza, valamint minden idegbetegségnél. Azon beteg, aki 88503. sz. készülékem által legfeljebb 45 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzét. Ahol már semmi sem használt, ott kérem az én készülékemet megkísérteni; meg vagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A nagy készülék ára 6 korona,
 idült betegségeknek alkalmazandó.

A kis készülék ára 4 korona,
 könnyebb betegségeknek alkalmazandó.

A központi elárusítóhely szétküld utánvétellel vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére

SCHOFFER D. SÁNDOR

Budapest, VIII. Bezerédy-utca 3. szám.

Amerika.

Indulás Havreből minden szombaton. Utazási jegyek a Francia vonal útjain. — Jó és gyors szállítás. Kitűnő ellátás bor- és likőrrel együtt. Bővebb tájékoztatást nyújt ingyen és bérmentesen

Francia vonal.
 (Französische Linie)
 Bécs, IV. Weyringergassa 8.

Szőlővessző eladás.

— Eladó nagyobb mennyiségben —

Riparia Portalis

 amerikai vad sima vessző, szokvány-
 szerű minőségben

első osztályúnak ezere 18 korona

második osztályúnak ezere 5 korona

helyben átvéve.

Bővebb felvilágosítást ad

Bessenyő u. p. Zalaegerszeg.

SKUBLICS KÁROLY
 földbirtokos.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony - Pain-Expeller
 egy régi kipróbált házszer, amely már több mint 84 év óta megbízható bedörzsoléstl alkalmazhatók törvényes, szűrt és megilletéssel
 lntés. Silányabb utánaatok miatt bevásárlókat óvatossággal legyünk és csak eredeti üvegekben dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” országjegyzéssel fogadjunk el. — 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható.
 Források: Török József gyógyszerésznél
 Budapest. **Richter F. Ad. és társa,**
 céges és kir. udvari szallító.
 Rudaletadt.

2599/904. szám.

HIRDETMÉNY.

Alsó-, Felső- és Közép-Nemesapáti község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakított és evvel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX., az 1889: XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottatik.

E célból az átalakítási munkálat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben

➔ **1904. évi május hó 2-án** ➔

fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak az összes érdekeltek, hogy:

1. a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazottjuk által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásaikat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átirásra az 1886. XXIX. t.-c. 15., 18. és az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. 6. 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és egyúttal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésre engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

3. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy egyéb megszünt jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, úgyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve hogy a törlési engedély nyilvánítása végett a a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Zalaegerszegi kir. trvszék, mint tkvi hatóság 1904. évi március 23-án.

Dr. KISS

kir. törvényszéki albiró.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázolószer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.
 Keil-féle fehér »Glasur« fénymáz 45 kr.
 Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 20 kr.
 Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Ján Ferenc cégnél Zalaegerszegen.

Fernolendit

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ.

cipő fénymáz, a világ legjobb fénymáza és **Glanzcrème** világos cipők számára legszébb fényt adnak és megtartják a színt **állandóan**. Sárga vagy barna bőrből készült foltos cipők **Lyosin** alkalmazásával egész új színt kapnak.

Alapítattott 1812.-ben. **Gyárraktár Budapest, V. Lipót-körut 24.** A levelek Bécsbe ill./i. intézendők. A mosáshoz **Brunnen-szappan** veendő.

Olcóság! Lealkalmaság!

Saját érdekében hirdesse kizárólag

LEOPOLD-GYULÁ

hirdetési irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 64.

Szakavatottsági Pontosság!

Császárfürdő

téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kén- és szulfidgyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás és vínyvíz-uzodákkal, kő- és kádfürdőkkel.

200 lényelmes lakosztállyal.

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

REPARATOR

KÖSZÉVÉY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKEREBB KRIEGER-féle

1 üveg 2 korona, kis üveg 1 kor.

Főraktár: KORONA-GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete

BUDAPEST, V. GÉZA-UTCA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses kölcsön-kölcsönöket, melyek után

1000 koronától kezdve:	2% lemondással:
1000 koronától 10000-ig: 5.00%	10000 koronától 100000-ig: 5.50%
10000 koronától 100000-ig: 6.00%	100000 koronától 1000000-ig: 6.50%
100000 koronától 1000000-ig: 7.00%	1000000 koronától 10000000-ig: 7.50%

Megelőző járattal a törlesztéssel együtt.

Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

HÔTEL PARIS SZÁJLODA

Szálloda: SIMON PÁL.

BUDAPEST, VI. VÁCZI-KÖRÛT 25. SZ.

100 szoba 2-20 k-tel fejebb kizsoltgálással és villanyvilágítással együtt. Fárdók, elegáns kávéház, étterem és sörcsarnok a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

REMINGTON

IRÓGÉP

ÚJ MODELLJE megjelent!

PROSPEKTUST KÜLD

GLOGOWSKI ÉS TÁRS

BUDAPEST

ANDRÁSSY-ÛT 12.

Ön nagyon idősnek látszik!

Fesse haját a CZERNY-féle

Tanningene

HAJFESTŐ-SZERREL

KLIVÉNYI FERENCZ

vendéglős elsőrangú étterem

Budapest, VI., Andrásy-út 39.

Kitűnő magyar konyha, valódi tiszta borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedül kimerése.

UGORKATEJ

Az egyedül létező valódi angol SZÉPÍTŐSZER

a Balassa-féle valódi angol mely azonnali eltávolít minden szepit, májfoltt, pattanást, mű-összert stb. és az arcnak üdöséget, fiataloságot kölcsönöz. Hölgyeknek nélkülözhetetlen!

Egy üveg ára 2—K, hozzá ugorka-szappan L—K, puder 2—K.

Postai szállítás naponta.

gyógyszertára: Budapest — Erzsébetfalva.

Főszékhely: Balassa Kornél

OSERS és BAUER

MOTORYÁR

BUDAPEST V. Lipót-körút 7.

Benzin- és petrolin-motorok

Szivógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.

Ezernyi berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kedvező fizetési feltételek.

LEON és OLÁH

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.

Mintákat az ország minden részébe ingyen és bérmentve küldenek

OSERS és BAUER

MOTORYÁR

BUDAPEST V. Lipót-körút 7.

Benzin- és petrolin-motorok

Szivógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.

Ezernyi berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kedvező fizetési feltételek.

OSERS és BAUER

MOTORYÁR

BUDAPEST V. Lipót-körút 7.

Benzin- és petrolin-motorok

Szivógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.

Ezernyi berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kedvező fizetési feltételek.

LEGKEDVEJEBB LEGKÖRLETSÉBB
 KRIEGER-FÉLE
 -CIGÉME 2 KOR.-KORONA-
 -PUDERT-GYÓGYSZERTÁR
 -SZAPPANI-SZAPPANI-
 -SZAPPANI-
 Budapest, Károlyi körút 12.

ELISMERT LEGKÖRLETSÉBB, LEGSZOLIDABB
 PLATSCHEK VILMOS
 FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruház
 Budapest, IV., Központi Városház. (Károlyi-körút)

Egy amerikai gyorsfőző és egy háztartási mérleg ingyen.

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tulhalmozott raktárból világhírű s kiválóágukért általánosan kedvelt mexikói ezüst árulmat és pedig:

6 db	mexikói ezüst asztali kését,
6 "	" " evővillát,
6 "	" " evőkanalat,
12 "	" " kávéskanalat,
6 "	" kiváló desszertkést,
6 "	" desszertvillát,
1 "	" mexikói ezüst levesmerítő kanalat,
1 "	" " tejmerítőt,
2 "	" eleg. szalon asztali gyertya-tartót.

46 darab összesen csak 6 forint 50 krajcár.

Minden megrendelő ezenkívül jutalomképpen egy amerikai gyorsfőzőt és egy szavatosság mellett pontosan működő 12 1/2 kiló hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségéért 25 évi jótállást vállalok. Szétküldés a pénz előleges megküldése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárból:

SCHEFFER D. SÁNDOR

Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3. szám.

Pénzt, sok pénzt,

havonként 1000 koronáig kereshet mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül.

Küldje be címét E 473 jelleg alatt a következő címre: Annoncen-Abteilung des „Merkur” Mannheim, Meerfeldstr.

Gyomorbetegeknek,

akik meghűlés, gyomortúlterhelés, élvezhetlen, nehezen emészthető, túlhideg vagy meleg éledelek, vagy szabálytalan életmód folytán gyomorbajban, gyomorkatharásban, gyomorfájdalomban nehéz emésztésben vagy elnyálkásodásban szenvednek, a rég kipróbált jó hatású emésztési és vértisztító szert ajánljuk, mely az

Ullrich Hubert-féle

növény bor.

Kitűnő gyógyszerjének talált növényekből jó borral vegyítve készül, erősíti az ember gyomorszervelt anélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolítja a vérények zavarait, tisztítja a vért minden romlott, betegséget előidéző anyagoktól és hatatosan működik az egészséges vérképződésre. Ezen bornak kellő időben való használata mellett minden jelenség, mint felfújás, felbőgös, gyomorégés, melyek idült gyomorbajoknál leggyakrabban előfordulnak, már a kezdetleges használatnál megszűnnek.

Szorulás, köhikafájdalmak, szívverés, almatlanság ezen növénybor használata mellett gyorsan megszűnik.

Halvány, aszott kinézés, vérhiány a legtöbb esetben a hiányos vérképzésnek és májbetegségnek a következményei, amelyeket legbiztosabban gyógyít ez a növény bor, mely fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést, javítja a vérképződést és a betegnek új erőt szerez, amit számos elismerő és köszönő irat igazol.

A növény bor üvegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógyszertárakban Zalaegerszegen, továbbá Zalaszentgróth, Vasvár, Kőrmend, Nova, Pácsa, Keszthely, Sümeg, Jánosháza, Devecser, Kisczell, Muraszombat, Bellaúncz, Marczali, Tapolca, Nagykanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Kiszombathely, Csabrendek, Sárvár, Németújvár, Szentgothárd, Óriszentpéter, Alsólendva, Mura-Szombathely, Komárom, Nemesvid, Pápa, Nádasd, Vaspör, Szőcz, Baksa, Bak, Pölöske, Zalaszent-szerdahely, Komárom, Nemesvid, Pápa, Ujudvar, Nagygrada, Csákány, Simontornya, Tapsony, Iászló, Boba, Középbisztrice, Pinche, Páka, Ujudvar, Nagygrada, Csákány, Simontornya, Tapsony, Kéthely, Nyírad, Ajka gyógyszertárakban, illetve fűszerkereskedéseiben, valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországon és az egész Osztrák-Magyar monarchiában a gyógy-szertárakban.

Utánzatoktól óvakodni kell
és csak
Ullrich Hubert-féle növ. bor
kérendő.

A zalaegerszegi gyógyszertárak 3 vagy több palack növény bort eredeti áron szállítanak az ország bármely részébe.

Gyár: NYERGES-UJFALU (Esztergom m.)

Sürgőnycim: Eternit Budapest.

Telefon 12-92.

Gyár: VÖCKLABRUCK (Felső Ausztria.)

ETERNIT-PALA

AZBESZT-CEMENT-PALA

Hatschek Lajos szab.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tető-fedőanyag.

ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS Budapest, VI. Andrásy-ut 33.

Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Évi gyártás 1500 kocsirakomány. — Kérjen ismertetést.

Kérjen
csak Ön
Selle és Kary-féle

Somatose
oldható hűstehérnye
a hús tápanyagát tartal-
mazza (tojásfehérnye és
sá) majdnem iztelen,
hőnyen oldható por-
alakban.
a lehető legjobb
erősítő szer
gyenge, a táplálkozásban
visszamaradt gyémeknek,
mellbetegségeknél, idagbe-
geknek, gyomorbeté-
nek, gyermekgyasoknak,
angol kórban szenvedő
gyermeknek, gyógyulók-
nak stb. stb.,

Vas-Somatose
alakjában különösen
sápkórban
szendőknek orvosi-
lag ajánlva.
Somatose nagy mértékben
emeli az étvágyat.
Kapható minden gyógyszer-
tárban és drogeriában.
Csak eredeti csoma-
golásban valódi.

Festékgyárak ezelőtt
Bayer Fr. és társa, Elberfeld.

EREDIN

Legjobb tisztítószer
minden finom lábbelire;
sárga és fekete.

Különösen ajánlatos Box-
calfs, Oscaria, Chevreaux-
és Lackipóhoz.

BÉCS XIII.

Aki egy csésze jó teát akar inni, kérje mindenütt a világ
legfinomabb és legjobb teáját és ez az

INDRA TEA.

Kína, India és Ceylon legfinomabb teának keveréke.
Valódi csak eredeti dobozokban kapható. Raktárak a
plakátokon olvashatók.

**BRÁZAY FÉLE
SOSBORSZESZ**

SOSBORSZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLEKELVE VAN!

Óh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés:

Köhögés, rekedt-
ség és elnyájkáso-
dás ellen gyors és
biztos hatásuk

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják
és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, V., Váci-körút 17.

Éljen!

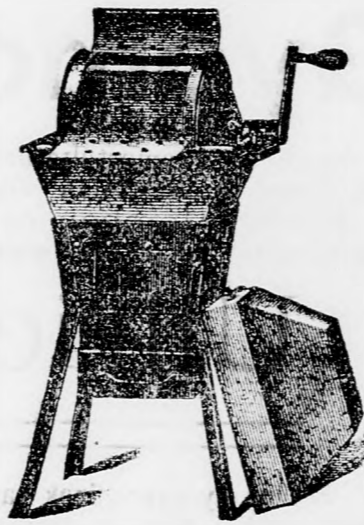

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított.

Kapható Zalaegerszegen: Kaszter Sándor, Dr. Klein Lajos, Sümegen:
E. Dervarics István, Zalazentgróton: Botfy Péter gyógyszer-táraikban.

D. Horváth Győző

vas- és fűszer kereskedő
ZALAEGRSZEG, (SCHÜTZ festőgyár mellett.)

Ajánlja a n. é. közönségnek mint
egyedüli elárúsító, a több biroda-
lomban szabadalmazott és jónak bi-
zonyult John-féle teljgőzmosó gé-
peit, kémény és szellőztető toldóit.

A teljgőzmosógép főelőnyei: a
ruhát nem rontja, mert nem zuzás,
dörzsölés, gyurás által mossa, mint
más gépeknél vagy a közönséges
mosásnál, hanem össze-vissza hányatás által, mely
a dob lassu forgásából ered, mi a gőz, forrószappanvíz
behatolása alatt történik.

Kezelése könnyű, kényelmes, tetemes idő, szappan,
tüzelőanyag megtakarítás, a ruhát nem
kell utánmosni, vagy főzni, párolni,
miután ez a gépben egyidejűleg gőz-
zel történik, mi által fertőtleníve is lesz.

A gép minden érdeklődőnek,
vétételkényszer nélkül szívesen áll
próbamosásra rendelkezésre.

Kérem elolvasni, minden háztartásban fontos!